

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINDAKİ
MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA DERSLERİNİN İÇERİK
BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI**

Ece Teke

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ, 2019

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Ece

Soyadı : Teke

Bölümü : Müzik Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Müziksel İşitme Okuma Ve Yazma Derslerinin İçerik Bakımından Karşılaştırılması

İngilizce Adı: Comparison Of Ear Training, Solfege And Dictation Classes Within Musical Teaching

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Ece Teke

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ece Teke tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarındaki Müziksel İşitme Okuma Ve Yazma Derslerinin İçerik Bakımından Karşılaştırılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Enstitüsü Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŞ

Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Başkan: Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Üye: Kaan Yüksel

Devlet Konservatuarı, Başkent Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 26/08/2019

Bu tezin Temel Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans/ Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Araştırmamın yürütülmesinde akademik bilgi, paylaşım ve deneyimleriyle sürece katkıda bulunan danışmanım sayın Doç. Dr. Gamze Elif Tanınmış'a, lisans ve yüksek lisans hayatım boyunca her konuda bilgi ve birikimlerini benimle paylaşan, öneri ve eleştirileriyle her zaman yardımını gördüğüm sayın Dr. Öğretim Üyesi Selçuk Bilgin'e, süreç boyunca maddi ve manevi desteklerinden dolayı başta ailem ve arkadaşlarıma en içten sevgi saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINDAKİ MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA DERSLERİNİN İÇERİK BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Yüksek Lisans Tezi

Ece Teke

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Ağustos,2019

ÖZ

Bu araştırmada , müzik öğretmenliği bölümlerinde uygulanan lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin içerik bakımından karşılaştırılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini müzik öğretmenliği bölümlerinde uygulanan lisans programları oluşturmuş, örnekleme ise 1998-1999 programı, 2012-2013 yılında YÖK tarafından hazırlanıp yürürlüğe konmuş program, aynı yıl Gazi Üniversitesi tarafından hazırlanıp uygulamaya koyulan program ve 2018-2019 öğretim yılında yeniden düzenlenen program olarak belirlenmiştir. Veriler doküman analizi ve görüşme yoluyla elde edilmiş, tablolar halinde açıklanmıştır. 2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersi ile ilgili veriler için 5 üniversitede bu dersi yürüten 9 öğretim elemanının görüşü ve önerileri alınmıştır. Araştırmanın sonucunda MİÖY dersinin 2012-2013 yılında YÖK tarafından hazırlanan ve aynı yıl Gazi Üniversitesi tarafından hazırlanıp yürürlüğe konan programda yer alan MİÖY dersinin süre ve içerik bakımından aynı olduğu , incelenen diğer programlarda yer alan bu dersin süre ve içerik açısından farklılıklar gösterdiği ortaya çıkmış, 2018 programında yer alan ders ile ilgili alınan uzman görüşleri doğrultusunda ders içeriği ve süresi ile ilgili yeniden yapılandırılması gereken durumlar tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : mzik eğitimi, müziksel işitme, müziksel okuma, müziksel yazma
Sayfa Adedi :66
Tez Danışmanı :Doç. Dr. Gamze Elif Tanınmış

COMPARISON OF EAR TRAINING DICTATION AND SOLFEGE CLASSES WITHIN MUSIC EDUCATION BETWEEN 1998-2018 IN CONTEXT

Master's Thesis

Ece Teke

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATION SCIENCES

August, 2019

ABSTRACT

In this research, the aim is to examine the Ear Training , Solfege and Dictation class; with comparisons in point of context, which is applied in music education bachelor degree . The population of this research consist of bachelor degree programs that are applied in Musical teaching. Sample is determined as the 1998-1999 program, another program that has been brought in force by Board of Higher Education (BHE) in 2012-2013 and in the same year the program that is designed and executed by Gazi University which has been revised and implemented in 2018-2019 education year. Data is acquired by document analysis and interview and is explained as tables. For the data relevant to Western Musical Theory and Application class, the opinions and suggestions of 9 instructors' from 5 different universities are received. As a result of this research, MHRW class that is designed and implemented by BHE in 2012-2013 and the class that is designed by Gazi University are identical with each other in regards of duration and context; in other programs that are examined shows a difference in terms of duration and context. In direction of specialist opinions about the class that took place in 2018 program, cases that should be reconstructed about the context and duration of the class has been identified. Suggestions has been made in direction of the results that are acquired.

Key Words: music education, ear training, dictation, solfege

Total Pages: 66

Thesis Advisor: Do. Dr. Gamze Elif Tanınmış

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Eğitim	1
Müzik Eğitimi.....	1
Türkiye’de Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları	3
Konservatuar	3
Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümleri (Müzik, Müzikoloji, Müzik Teknolojileri, Sahne Sanatları).....	3
Eğitimi Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri	4
Müzik Kuramları Eğitimi	4
Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma.....	5
Müziksel İşitme	5
Müziksel Okuma.....	6
Müziksel Yazma.....	7
Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitimi.....	8
Program Geliştirme Süreci	9
Öğretim Programı.....	10
Müzik Öğretim Programı Modelleri.....	10
Problem Cümlesi.....	13
Alt Problemler	13
Araştırmanın Amacı	13

Araştırmanın Önemi.....	14
Sayıtlar.....	14
Sınırlılıklar.....	14
Tanımlar	15
İlgili Araştırmalar	15
BÖLÜM II	19
YÖNTEM.....	19
Araştırmanın Modeli	19
Evren ve Örneklem	19
Verilerin Toplanması.....	19
Verilerin Analizi.....	20
BÖLÜM III	21
BULGULAR ve YORUMLAR	21
1. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	21
2. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	24
Bu bölümde Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin içerik bakımından farklılıklarına ait bulgulara yer verilmiştir....	24
3. Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	27
BÖLÜM IV	32
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	32
Sonuçlar	32
Öneriler.....	33
KAYNAKLAR.....	35
EKLER	39
Ek-1. 2012-2013 PROGRAMI	40
Ek-2. 2018-2019 PROGRAMI	54
Ek-3. 1998-1999 PROGRAMI	54

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Görüşleri Alınan Öğretim Elemanları.....	20
Tablo 2. Müziksel İşitme Okuma Ve Yazma Derslerinin Dört Program İçerisinde Yer Alma Durumu	21
Tablo 3. MİÖY Dersleri 'nin Dört Program İçerisinde Dönemlere Göre Dağılımı	21
Tablo 4. 1998 Yılından Bu Yana Uygulanan Programlarda MİÖY Dersinin Teori, Uygulama, Kredi, Haftalık Ders Saati Ve 4 Yıllık Eğitim Süresince Uygulanan Toplam Saat Sayıları.....	23
Tablo 5. 1998-1999 Yılında Uygulanmaya Başlanan Programda Yer Alan MİÖY Dersi İçeriği Tablosu	24
Tablo 6. 2012-2013 yılında YÖK Tarafından Hazırlanıp Uygulanmaya Başlanan Programda Yer Alan MİÖY Dersi Ve Aynı Yıl Gazi Üniversitesi Tarafından Hazırlanıp Yürürlüğe Konan Batı Müziği Teori Ve İşitme Eğitimi Dersi İçeriği tablosu	25
Tablo 7. 2018-2019 Yılında Uygulanmaya Başlanan Programda Yer Alan Batı Müziği Teori Ve Uygulaması Dersi İçeriği.....	27
Tablo 8.. 2018-2019 Programında Yer Alan Batı Müziği Teori Ve Uygulaması Ders İçeriğine Ve Süresine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri	31

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim

Değişen ve gelişen dünyamızda yaşanan tüm süreçlerin, yenileşme gelişme hareketlerinin temelinde karşımıza sürekli eğitim kavramı çıkar. Eğitim genel anlamıyla birçok farklı disiplinin birbirini etkilediği bir kavramdır. Sürekli bir gelişim sürecinde olan eğitim anlayışı, son yıllarda da çeşitli araştırmalara bağlı olarak değişim göstermektedir. Ertürk'e göre eğitim; "Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. (1986, s.12). Eğitimin bir süreç olması yanında kasıtlı bir süreç olması da önemlidir. Kasıtlı olması eğitimde gerçekleşmesi istenen değişimin bir "plan" çerçevesi içerisinde olması anlamına gelmektedir. Değişim süreci ancak planlı olduğu sürece eğitim ile amaçlanan değişim gerçekleştirilebilir (Şahin, 2006, s.1).

Müzik Eğitimi

Sanatın en önemli dallarından biri olan müzik eğitimine üzerine de yapılan araştırma ve incelemeler günümüzde önemli bir noktaya gelmiştir. Sanat eğitimi içerisinde müzik eğitimi önemli bir yer kaplar. Müzik eğitimi insanın gelişim aşamalarında oldukça etkili bir boyuttur ve gelişimin bütün safhalarında olumlu etkileri vardır. Müzik eğitimin bireyin yaşamında birçok olumlu etki yarattığı artık bilinen bir gerçektir. Müzik eğitimi kişilerin hem bilişsel ve zihinsel aktivitelerine hem de sosyal ve kültürel etkileşimlerine büyük katkılar sağlayabilmektedir.

Müzik eğitimi, bireylere kendi yaşantısı üzerinden kasıtlı bir biçimde belirli müziksel tutumlar kazandırma veya değişim ve gelişim yaşatma süreci şeklinde açıklanabilmektedir (Uçan, 2005, s.2).

Müzik eğitimi üzerinden birey, müziksel çevresi ile iletişim halinde yer alırken daha bilinçli, daha verimli davranışlar gerçekleştireceğinden kendi yaşantısı üzerinden müziksel davranışlar kazanmaktadır. “Müziksel davranışlar; müzik ortaya çıkarabilmek (besteleme, doğaçlama vb.), müziğe dair düşünce oluşturmak, müziği idrak edebilmek, müziksel performans, müziksel okuma ve yazma ve dinleme (işitme) davranışlarıdır” (Boyle ve Radocy 2012’den akt. Hardal, 2018 s. 7).

Müzik sanatının öğrenilmesi ve geliştirilmesi, müzik eğitimi eliyle olmaktadır. Müzik eğitimi, kişinin müzikal manada gelişmesinin ön şartı şeklinde açıklanmaktadır. Oysa müzik eğitimi, esas olarak bir müziksel tutum kazandırma veya bir müziksel tutum değişikliği meydana getirme süreci şeklinde daha kapsamlı bir biçimde de açıklanabilmektedir. Bu süreçte daha fazla, eğitim alan kişinin kendi müziksel hayatı esas olmaktadır. Bu dayanaktan yola çıkılarak, spesifik hedefler paralelinde tasarlanmış ve metodu bulunan bir yol takip edilir ve bu yolla spesifik amaçlara ulaşılır. Müzik eğitimi kullanılarak, birey ile müziksel çevresi kapsamında iletişim ve etkileşimin daha verimli ve organize olması beklenmektedir (Uçan, 2005, s.11).

Uçan (2005) müzik eğitimini açıklarken, “Kolu ve dalı, kapsamı ve içeriği, aracı ve gereci, yöntemi ve tekniği, ortamı ve düzeyi, aşaması ve süresi ne olursa olsun müzik eğitimi, genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir” demektedir (s. 30).

Bu hedefler bu biçimde tanımlanabilmektedir:

- Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü fark etmeksizin, her seviyede, her yaşta ve herkese yönelik olmakta, sağlıklı ve dengeli hayat adına gerekli asgari-ortak müzik kültürünü edindirmeyi hedeflemektedir.
- Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin kısmi bir dalında özengence (amatörce) ilgili ve yatkın olanlara yönelik bulunmakta, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu devam ettirip geliştirmek adına gerekli müziksel davranışlar edindirmeyi hedeflemektedir.
- Mesleki müzik eğitimi; müzik dalındaki belirli meslek ya da çalışma alanlarının gerekli kıldığı müziksel bilgi, beceri, anlayış ve alışkanlıkların edindirilmesi doğrultusunda müzik eğitimidir (Uçan, 2005, s.47).

Türkiye’de Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları

Günümüz Türkiye’inde mesleki müzik eğitimi veren kuruluşlar, yükseköğretim kurumuna bağlı üniversitelerde amaç ve hedeflerine yönelik olarak ayrı çatılar altında eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdürmektedirler. Müzik ve sahne sanatları fakülteleri ve devlet konservatuvarları, ses ya da saz sanatçısı, güzel sanatlar fakülteleri, müzik bilimcileri, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dalları ise müzik öğretmeni yetiştirmektedir (Uçan, 2005, s. 403).

Konservatuvar

Konservatuvarlar ülkemizde müzik, müzikoloji ve sahne sanatları alanında eğitim veren ve yüksek nitelikli sanatçılar, yorumcular ve araştırmacılar yetiştirmeyi amaçlayan kurumlardır (Yener & Apaydınlı, 2016, s. 227). 2018 yılı itibariyle ülkemizde bulunan devlet ve vakıf üniversitelerindeki konservatuvarların sayısı 36’dır.

Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümleri (Müzik, Müzikoloji, Müzik Teknolojileri, Sahne Sanatları)

Türkiye’de Güzel Sanatlar Fakülteleri 1975 yılında ilk olarak Ege Üniversitesi’ne bağlı kurulmuş ve 2009 itibari ile sayıları 15’i bulmuştur (Demirci & Parasız, 2009). 2018 yılı itibari ile Türkiye’de bulunan devlet ve vakıf üniversitelerindeki güzel sanatlar fakültelerinin sayıları 57’yi bulmuştur. Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde sanat eğitimi veren kurum ve kuruluşlar içerisinde önemli bir yere sahip olan güzel sanatlar fakültelerinin amacı “sanatçı ve tasarımcılar yetiştirmek, çeşitli yayınlar, projeler ve etkinlikler ile toplumu sanat ve tasarım açısından eğitmek, güzel sanatlar ve tasarımın toplum içerisinde yer almasına olanak sağlamak” şeklindedir (Yener, 2009, s. 5).

Güzel sanatlar fakülteleri bünyesinde yer alan müzik bilimleri bölümleri ve müzik bölümlerinin amaçları ise bölümlere göre uygulanan programlar açısından farklılık gösterebilmektedir. Müzik bilimleri bölümleri ülkemizin ihtiyaç duyduğu müzik bilimcisi, müzik eğitimcisi, müzik yapımcısı, kompozitör, ses ve saz sanatçısı yetiştirmek, evrensel ve milli müziğin kaynağını, tarihsel gelişimini araştırmak, bu alanda inceleme ve araştırma yapmak için gerekli yöntem ve teknikleri içeren genel kültürü kazandırmayı amaçlamıştır (Yener, 2009, s.5). Ülkemizde bulunan güzel sanatlar bünyesindeki müzik ile alakalı bölümler; müzik bölümleri, müzikoloji, müzik ve sahne sanatları ve müzik teknolojileridir.

Eğitimi Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri

1 Eylül 1924 yılında Musiki Muallim Mektebi adıyla Ankara’da kurulan bu kurumun kuruluş amacı ilk olarak sanatçıdan çok ortaöğretim için müzik ğretmeni yetiştirmek ikinci olarak ise, bir sonraki süreçte milli musiki ve temsil akademisinin kurulmasının sağlanması şeklinde belirlenmiştir (Ataman, 1991, s. 2).

Sonraki süreçten günümüze kadar olan zaman diliminde, “1982 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yüksek ğretmen okullarının eğitim fakültelerine dönüştürülerek 2547 sayılı yükseköğretim kanunu kapsamında üniversitelere bağlanması ile birlikte 4 yıllık eğitim süreçlerine bu kurumlarda devam edilmektedir” (Demirci, 2017, s. 1064). Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı lkemizde müzik eğitimi alanında kurulan ilk kurum olma özelliği taşımaktadır.

Eğitim Fakültesi Müzik ğretmenliği Bölümlerinde, lisans ve lisansüstü seviyesinde eğitim verilmekte olup. Bu bölümlere özel yetenek sınavı ile ğrenci kabul edilmektedir ve bu kurumlar genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi sağlayan kurumlarda çalışabilecek özellikte müzik eğitimcileri yetiştirmeyi hedeflemektedir.

2018-2019 eğitim ğretim yılında aktif olarak eğitim veren güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarının sayısı 27’ye ulaşmıştır.

Bilindiği gibi müzik ğretmeni örgün genel müzik eğitiminin en temel ve en etkin öğelerinden biridir. Genel müzik eğitiminin amaçları (hedefleri) doğrultusunda öğrenciye belirli müziksel davranışlar kazandırmak veya öğrencide belirli müziksel davranış değişiklikleri oluşturmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük çerçevesindeki görevlerin üstesinden gelebilmek için belirli ortamlarda belirli etkileşimlerle kazanılan belirli niteliklere sahip olmak zorundadır (Bilgin, 1998, s.8).

Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinde lisans düzeyinde yürütülmekte olan Müzik ğretmenliği Programı’nın temel amacı liseler ve ortaokullara, dolayısıyla ortaöğretim ve ilköğretim kurumlarına müzik ğretmeni yetiştirmektir.(Uçan, 1997’den akt. Bilgin, 1998, s.11).

Müzik Kuramları Eğitimi

Müzik kuramları eğitimi “ bireye kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak kuramsal nitelikte belirli müziksel davranışlar kazandırma” ya da “bireyin kuramsal nitelikteki müziksel

davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma süreci” olarak tanımlanabilir (Bilgin, 1998, s. 13).

Günümüzde müzik kuramları eğitimi, müzikte salt kuramsaldan başlayıp salt uygulamalılığın eşiğine uzanan ve böylece kuramsal yanı ağırlıklı ve ağırlıksız olmak üzere çok çeşitli kapsam özellikleri gösteren çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Bu alan, salt kuramsal veya kuramsal ağırlıklı müzik etkinlikleriyle sınırlandırılmaksızın kuramsal öğeler ve ilişkiler içeren müzik eğitimi etkinliklerini içine alan bir bütün olarak görülmektedir (Uçan, 1994’den akt. Bilgin, 1998, s.15).

Müzik kuramları eğitimi, kuramsal ağırlıklı öğelerin yanında uygulamalı öğeleri de kapsar. Bu nedenle tamamen ayrı ve ya bağımsız bir müzik eğitimi alanı olarak düşünülemez. Uygulamalı müzik eğitimi alanları olan ses eğitimi ve çalgı eğitimi ile birlikte veya onları da kapsayıcı biçimde düzenlenip yürütülür.

Müziksel İşitme, Okuma ve Yazma

Müziksel İşitme

Müziksel işitme, herhangi bir müzik yapıtının, algılanması, anlamlandırılması, analiz edilmesi, niteliklerinin belirlenmesi, çözümlenmesi biçiminde ifade edilmektedir. Müziksel (müzikal) işitme; dikey ve yatay ses kümelerinden meydana gelen müzikal sesleri, yükseklik, ritim, tempo ve nüans nitelikleriyle anlayabilmek şeklinde açıklanmaktadır (Özçelik, 2010, s.4).

“Müziksel olarak sesleri algılama, ne olduğunu anlama, diğerlerinden ayırma ve çözümleme davranışlarını içerdiğini” belirtmektedir (Özgür ve Aydoğan, 2015 s. 4).

Müziksel işitme; art arda çalınan tek ses aralıklarını; aynı anda çalınan iki ses, üç ses ya da başka ses aralıklarını işitme; seslerin yine art arda bir araya getirilmesi ve sıralanmasıyla meydana gelen ezgi veya melodileri hatırlama; seslerin uzunluklarını, ritimlerini fark etme, hafızada tutma şeklinde açıklanabilir.

Müziksel işitme eğitimi; sesleri algılama, tanımlama, ayırt etme ve çözümleme benzeri ana müzikal tutumların gelişimini destekleyen çalışmalardan oluşur.

Müzik yeteneği kimi alt kabiliyetlerden ya da kümelerinden meydana gelmektedir. Bunlardan en önemlisi de “Müziksel İşitme Yeteneği”dir. Müziksel İşitme Yeteneği, müzik yeteneğinin ana dayanağıdır. Geniş anlamda müziksel işitme; işitme duyusuyla

algılanabilir müziksel bütün, unsur gereç, nitelik ve ilişkileri (doğru) algılama, ifade etme ve hafızada tutma kabiliyeti olarak açıklanmaktadır (Uçan, 2005, s.17).

Müziksel işitme, bir yandan boyutları açısından “yatay işitme, dikey işitme, yatay-dikey işitme ve çapraz işitme” ; diğer yandan kapsam bakımından “ses işitme, ritim işitme, ezgi işitme, karakter işitme ve örgü-doku işitme” gibi farklı şekilde kategorize edilmektedir (Uçan, 2005, s. 20).

Yürütülen dikte ve deşifre çalışmaları bireylerin müziksel algı, bellek ve dikkat becerilerini geliştirir. Bu çalışmalar, çalma ve söylemeye yönelik performans etkinliklerine hazırlayıcı ve destekleyici konumdadır. Müziksel işitme eğitimi açısından önemli olan kavramlardan biri ise müzik yeteneğidir. Müzik yeteneği, Tarman’a (2006) göre, müziksel işitme, okuma-yazma ve müziksel söyleme çalma yeteneklerinden bir ya da birkaçına ilişkin devinişsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlar bütünü olarak açıklanabilmektedir (s.32). Müzik yeteneği belli alt yeteneklerden meydana gelmektedir. Bu alt yeteneklerden birisi de, müzik yeteneğinin temeli sayılan müziksel işitme yeteneğidir. Bu niteliğinden kaynaklı, çoğunlukla müziksel işitme veya müziksel algılama seviyesi ile ifade edilen müzik yeteneği, müziksel işitme eğitiminde öğrenci başarısına dair yordamalarda etkili bir faktördür. Yapılan araştırmalar da göstermektedir ki; müziksel deneyimlerde elde edilen başarı ile müziksel işitme becerileri arasında ciddi bir bağlantı olduğu görülmektedir

Müziksel Okuma

Müziksel okuma, müzikal düşünmenin güç kazanmasına yardımcı olan bilişsel ve duyuşsal niteliklerin olduğu geniş bir alanı açıklamaktadır. Özgür ve Aydoğan (2015), müziksel okumayı; “Bir müzik yazısını müziğin harfleri olarak nitelendirebilecek notaların ad, yükseklik, süre (ritim), hız, gürlük ve ayırtılılarıyla seslendirmeye denilmektedir” şeklinde ifade etmektedir (s. 4).

MİOY eğitimi öncelikle müziksel okuma ile başlar. Müziksel okuma olarak adlandırılan bu eğitimde öncelikle belirli mantıksal sıralamalarla sesler öğretilir. Ardından yine belirli mantıksal yaklaşımlarla aralıklar öğrenciye tanıtılmaya çalışılır. Müziksel okuma eğitimi; müzik eserlerinin notalarını, adları, tartımları, diklikleri, hız, gürlük ve karakteriyle okuma becerisi kazandırmaya yönelik bir eğitimidir (Özbek, 2003’den akt. Hardal, 2018, s. 15).

Müziksel okuma öğrenme alanı, ezgisel okumanın (solfej) yanı sıra ritmik okuma çalışmalarını da kapsar. Her solfej okumasının ilk aşaması deşifre işlemidir. Dilsel

beceriler ile ilişkilendirmek gerekirse; okuma için nasıl belli bir bilgi birikimi ve tecrübeye ihtiyaç varsa, deşifre çalışmaları için de benzer biçimde müziksel bilgi ve tecrübeye ihtiyaç duyulur. Öte yandan, müziksel deşifre yazı deşifresine göre daha zordur; çünkü müzikte frekansların kusursuz üretilme zorunluluğu bulunur. Bir kişinin deşifre becerisi seviyesi, bize o kişinin müziksel işitme becerilerine yönelik birikimi hakkında önemli ipuçları sağlar. Görsel sembolleri sese dönüştürme ve perde algısı becerisi gerektiren ve bu yönüyle oldukça karmaşık bir süreç olan deşifre; performans sanatçıları, müzik öğrenci ve öğretmenleri, müzikologlar, şefler ve besteciler vb. için zorunlu bir beceridir (Hardal, 2018,s. 16).

Müziksel Yazma

“Müziksel yazma” müzik yazısının öğeleriyle sesleri ifade etme anlamına gelmektedir. Birçok müziksel becerinin aynı anda gerçekleştirildiği dikte yapma çalışmaları; ritim algılama, sesleri algılama, tonaliteyi ayırt etme gibi farklı unsurları içerisinde barındıran bir eğitim olduğu için önemlidir. “Müziksel yazma, başından bu yana iç duyuş (kulak) eğitiminin önemli bir parçası olmuştur. Çünkü duyulan müziğe anlam verebilmeyi, sesleri düzene koyabilmeyi en iyi öğreten ve ölçen yöntem budur” (Aydoğan ve Özgür, 2015, s. 5). Müziksel yazma (dikte) kısaca, seslerin nota yazısına (sembollere) aktarımıdır. Sesler ezgisel veya armonik yapı oluşturabileceği gibi, ritmik yapı da oluşturabilir. Bu durum dikte çalışmalarının; ezgisel dikte, armonik dikte ve ritmik (tartımsal) dikte boyutlarına ayrılmasını gerektirir. Ayrıca kişinin kendi yarattığı müziksel bir yapıyı notasyona dönüştürmesi de dikte çalışmasıdır. ‘Armonik dikte’, aynı anda dikey olarak çalınan iki veya daha fazla sesin notaya aktarımını; ritmik dikte, çalınan tartımsal bir yapının her birimine ait süre değerlerinin sembollere aktarımını; melodik dikte ise, çalınan veya tasavvur edilen bir ezginin seslerinin süre ve yükseklikleriyle notaya aktarımını ifade eder (Karkın ve Baş, 2016). Dikte çalışmalarının amaçları arasında öğrencinin duyduğu, seslendirdiği, kendisinin veya bir başkasının eserini notaya alabilmesini, MİOY dersi eğitimini destekleyen, tamamlayan bir unsur olmasını, genel müzik bilgisi adı altında toplanan (nota isimleri, anahtar, donanım, hız, gürlük, anlatım vb.) terim ve işaretleri öğrenmesini, yaratıcı yeteneğini geliştirebilmesini, çevre müzikleri derleyebilmesi sayılabilir (Uçan, 2005’den akt. Hardal, 2018, s.18).

Dikte çalışmalarıyla ilgili eğitsel ve psikolojik ilke ve yaklaşımların farkında olmak, etkinlikleri buna göre yürütmek gerekir. Bu yaklaşım öğrencilerin derse karşı

geliştirecekleri tutum, kaygı vb. duygusal nitelikleri olumlu yönde değiştirebileceği gibi, işitme eğitimi alanındaki başarının artmasına da katkı sağlayacaktır.

Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitimi

Uçan’a (2005) göre, müziksel işitme kabiliyeti, müzik yeteneğinin temelidir. “Müziksel işitme; İşitme duyusuyla algılanabilir müziksel bütün, öge, gereç, özellik ve ilişkileri (doğru) algılama, tanıma, anımsama, ayırt etme, çözme ve çözümleme yeteneğidir” (s. 19). İşitme eğitimi müzik eğitiminin kritik bir parçasıdır. İşitme kabiliyeti, öğrencinin özel çalışmalarla ve zamanla geliştirebileceği, öğrencinin çaldığı müzik aletinde gelişimi açısından dâhilinde bile hâkim bulunması açısından, işitme eğitiminin 21 unsurları bakımından solfej, bestecilik, düzenleme yapmak, notaları, aralıkları, dizileri ve akorları tanımlayıp, ayırtabilmesi benzeri pek çok yeteneği içermektedir. Bu sebeple müzik eğitimi veren tüm kurumlarda türlü yoğunluklarda ve içeriklerle işitme eğitimi dersi bulunmaktadır (Babacan, 2015, s. 25). Özgür ve Aydoğan (2015, s.4) ise müziksel işitmenin müziksel olarak duyulan sesleri algılama, tanımlama, ayırt etme, çözümleme davranışlarını içerdiğini belirterek, işitme yeteneğini bölgesel, bağıl ve mutlak şeklinde üçe ayırmaktadır.

Bölgesel (Yaklaşık) İşitme: Müziksel seslerin yükseklik niteliklerini bölgesel olarak (kalın-ince) ayırt edebilme kabiliyeti şeklinde açıklanabilmektedir. Duyulan müziksel ses, bulunduğu alan doğrultusunda yaklaşık biçimde anlamlandırılabilir.

Bağıl-Göreceli (Rölatif) İşitme: Müziksel sesleri diğer seslerle mukayese ederek anlamlandırma ve ayırt etme kabiliyetidir.

Mutlak-Salt (Absolüt) İşitme: Müziksel sesleri başka bir ses olmadan tanımlayabilmektedir. Uçan (2005) ise müziksel işitme kabiliyetine ‘salt işitme’, ‘bağıl işitme’, ‘yaklaşık (bölgesel) işitme’ çeşitlerine ek olarak ‘ölçüt [ses] işitme’ kabiliyetini de eklemektedir. Ölçüt işitme “müziksel bir ezgiyi, çok nadir olarak bazı müziksel sesleri, diğer bir tanıdık sese ihtiyaç kalmaksızın ya da bağlamaksızın, hemen ayırt etme, bilme, kavrama, isimlendirme ve taklit etme olarak açıklanabilmektedir (s. 22).

Bir müzik eserini profesyonelce anlayıp kavramak, müzisyenin müzik teorisi, solfej, dikte, armoni, kontrpuan, form, analiz, orkestrasyon ve müzik tarihi gibi birbiriyle sıkı ilişkili müzik disiplinlerindeki uzmanlığına ve bu alanlardaki bilgi birikimine bağlıdır. Her biri başlı başına özel birer alan olan bu disiplinler içinde, nitelikle müzik teorisi, müzikal

okuma (solfej) ve müzikal yazma (dikte) alanları, öğrencilerin işitme, ritim, müzikal hafıza ve duyarlılık yeteneklerinin geliştirilmesinde en temel alanlardır. Çok üst seviye çalgı çalan sanatçıların hayatlarını incelediğimizde tüm adı geçen niteliklerde (müzik teorisi, dikte, form, müzik tarihi, vb.) kendilerini geliştirmiş oldukları görülmektedir (Özçelik, 2010. S.6).

MİÖY dersi öğrencilere, müziğe ilişkin kuramsal bilgiler kazandırmanın yanı sıra onlara müziksel işitme, müziksel okuma, müziksel belleme, müziksel yazma, müziksel düşünme, müziksel yaratma, müziksel çözümleme, müziksel değerlendirme becerisi kazandırmayı amaçlar (Aydoğan, 1998'den akt. Hardal, 2018, s.22). Sayılan amaçlara baktığımızda MİÖY dersinin, nitelikle mesleki müzik eğitimi alanlar açısından son derece önemli olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, içerik olarak müzik eğitiminin temel bilgilerinin dâhil edilmesi ve diğer müzik alan derslerine (piyano, çalgı, koro, vb.) kaynaklık sağlaması bu derse ayrı bir önem addetmektedir. Bu bağlamda MİÖY dersini verecek olan öğretmenlerin de kendilerini çok iyi geliştirmeleri gerekmektedir. Bu durum da ülkemizin müzik kültürünü geliştirecek ve katlanarak büyüyen bir kültür gelişimi sağlayacaktır.

Program Geliştirme Süreci

Eğitim programlarının düzenli bir şekilde aktarılması ve yaşanan problemlerin farkına varılması açısından program geliştirme önemlidir. Program geliştirme bilimsel temellere dayalı sistematik ve sürekli olan bir süreçtir. Eğitimde program geliştirme süreci, bir programın tasarlanması, geliştirilmesi, denenmesi, uygulanması, değerlendirilmesi ve düzeltilmesini içeren sistematik ve dinamik bir süreçtir (Özdemir, 2009, s.126).

Uygulamalı bir bilim alanı olan eğitimde istenilen sonuçlara ulaşmanın en etkili yollarından birisi bilim ve teknolojiye meydana gelen gelişmelere paralel olarak eğitim programlarının da sürekli olarak geliştirilmesini sağlamaktır (Erişen, 1998, s.79). Program geliştirme süreci; planlama, tasarı hazırlama, uygulama, değerlendirme ve yeniden düzenleme aşamalarından oluşur.

Planlama: Çalışma gruplarının oluşturulması, çalışma planının hazırlanması, ve ihtiyaç saptama işlemlerini içeren süreçtir (Demirel, 2017, s.79).

Tasarı Hazırlama: Programın öğeleri olan hedef, içerik, eğitim ve sınama durumlarının nasıl hazırlanması gerektiği üzerinde durulmasıdır (Demirel, 2017, s.111).

Uygulama: Bu aşamada hazırlanan program taslağının denenmesi sırasında nasıl bir yol izleneceği üzerinde durulur (Demirel, 2017, s.183).

Değerlendirme: Programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir. Genelde programa dayalı eğitim kaynaklarını kabul etme, değiştirme ya da ortadan kaldırma kararının verilebileceği bilgileri içermektedir (Demirel, 2017, s.188).

Yeniden Düzenleme: Programların değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan problemlerin düzeltilmesi ve geliştirilmesidir (Demirel, 2017, s.205).

Öğretim Programı

Demirel (2017)'e göre öğretim programı; okul ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir (s.6). İstendik davranışların gerçekleşmesi için davranışların ders düzeyinde planlanması ve uygulanması olan öğretim programı, belirlenenlerin nasıl uygulanacağını düzenlenmesiyle de ilgilidir.

Öğretim Programı, genellikle, önceleri amaçlar, açıklamalar ve konulardan oluşur; sonraları açıklamalar, amaçlar, (amaç) davranışlar, üneler(konular), (örnek) öğretme-öğrenme durumları (işleniş), (örnek) sınav-ölçme durumları ve (örnek) değerlendirme işlemlerinden oluşan bir yapıya dönüşür. Öğretim programı, daha çok, öğretici ile öğrencinin (doğrudan, yüzyüze) iletişimi ve etkileşimi üzerine kuruludur (Uçan, 2011).

Müzik Öğretim Program Modelleri

Uçan (2011)'e göre eğitimde birçok farklı program modelleri vardır. Eğitimde geçmişten günümüze varlığı gözlenen program modelleri yazılı olmayan programlardan yazılı programlara ve günümüze doğru yaşanan evrim içinde giderek daha çok belirginlik kazanır. Çünkü yazılı olmayan program modelleri genellikle eğitimcilerin-öğretmenlerin kafalarının içindedir, yazılı program modelleri ise ilgili belgelerde açık seçik görülebilir durumdadır. Program modellerinde, genellikle, geçmişten günümüze doğru artan bir çeşitlilik ve zenginlik gözlenir.

Eğitimde geçmişten günümüze varlığı gözlenen ve uygulanagelen başlıca (yazılı) program modelleri şunlardır:

1. Adsal Program Modeli
2. Dizelgesel Program Modeli
3. Çizelgesel Program Modeli
4. Tanımsal Program Modeli
5. Çekirdek Program Modeli
6. Çerçeve Program Modeli
7. Kılavuz Program Modeli
8. Müfredat Programı Modeli
9. Eğitim Programı Modeli
10. Öğretim Programı Modeli
11. Ünite Programı Modeli
12. Plansal Program Modeli
13. Özet Program Modeli

Eğitimde geçmişten günümüze varlığı gözlenen ve uygulanagelen başlıca (yazılı) program modellerinin temel özellikleri şunlardır:

1. Adsal Program Modeli, genellikle yalnız dersin adını kapsar, yalnız dersin adından oluşur. Bu modelde dersin adı, okul adı, derslik adı ve ders öğretmeni ile desteklenir, tamamlanır, bütünlenir.
2. Dizelgesel Program Modeli, genellikle, derslerin adlarını kapsayan dizelgeden oluşur. Bu model adsal program modelini kapsar. Bu modelde her ders, dersler dizelgesinde belirli bir yerde, belirli bir konumda ve belli bir durumda bulunur.
3. Çizelgesel Program Modeli, genellikle derslerin adlarını, sınıflarını (yıllarını- yarıyıllarını), haftalık ders saatlerini gösteren ve bazı derslerin okutulma biçimlerine ilişkin çok kısa açıklayıcı notları içeren çizelgeden oluşur. Bu model dizelgesel program modelini kapsar. Bu modelde bazı derslerin okutulma biçimlerine ilişkin çok kısa da olsa açıklayıcı notların yer alması çok önemlidir ve modeli öncekilerden çok daha gelişkin kılar.

4. Tanımsal Program Modeli, genellikle, dersin kapsamını-içeriğini kısaca anlatan tanımdan oluşur. Bu model, çizelgesel program modelindeki bazı derslerin okutulma biçimlerine ilişkin kısa açıklayıcı notlardan hareketle ortaya çıkar, çizelgesel program modeliyle birlikte (birleşerek) ondan daha gelişkin bir nitelik kazanır. Bu modelde, derslere ilişkin kısa açıklamalar her bir dersin tanımına dönüşür. Tanım içerik ağırlıklı, işlem veya etkinlik ağırlıklı, davranış ağırlıklı, dağarcık ağırlıklı, gereç ağırlıklı olabilir.
5. Çekirdek Program Modeli, genellikle, bir 'ders programın en temel öğelerini gizli olarak barındıran bir çekirdek özden veya çekirdek yapıdan oluşur. Bu model, öz-yapı olarak tanımsal program modelini kapsayan fakat onu aşan karmaşık bir karakter taşır.
6. Çerçeve Program Modeli, genellikle, bir dersin adı ile hedef, içerik ve kesişim (belirtke) boyutlarından oluşur. Bu model, hedef boyutunda alanları ve basamakları, içerik boyutunda üniteleri ve ana konuları, belirtke boyutunda ise hedef ile içeriğin kesişim noktalarını belirten belirteçleri kapsar.
7. Kılavuz Program Modeli, genellikle, (yeni) programlar, yöntemler-teknikler, araçlar-gereçler ile bunları uygulama ve kullanma biçimleri hakkında bilgi veren ve yol gösteren tanımlama ve açıklamalar ile örneklendirmelerden oluşur. Bu model, esas itibariyle yol-yordam gösterici bir yardımcı kılavuz kitaptır.
8. Müfredat Programı Modeli, kısaca bir dersler, konular ve etkinlikler dizelgesidir. Genellikle derslerin adları, yıllara/yarıyıllara dağılımı, haftalık ders saatleri ve konuları ile bazı (kısa) açıklamalardan oluşur. Bu model geleneksel eğitim- öğretim programı modeli olarak da adlandırılabilir, nitelendirilebilir.
9. Eğitim Programı Modeli, genellikle eğitim, öğretim, ders, kurs, çalışma, uygulama, eğitsel kol, etkinlik, kılavuzlanım, danışım, yönetim, günlük işleyiş ve hizmet programlarının tümünü kapsayan bir programlar demetidir. Bu model, kapsadığı programların tümünü içine alan bir programlar toplamı veya programlar bütünü olmanın ötesinde, kendine özgü bir programlar bileşkesidir.
10. Öğretim Programı Modeli, genellikle ilk biçimiyle amaçlar, açıklamalar ve konulardan; gelişkin biçimiyle ise açıklamalar, amaçlar (hedefler), (amaç/hedef) davranışlar, üniteler: içerik/konular, (örnek) öğrenme-öğretme durumları (işleniş), (örnek) sınama ölçme durumları ve (örnek) değerlendirme işlemlerinden oluşur.
11. Ünite Program Modeli, genellikle, ünite adı, hedefler (amaçlar) ve hedef davranışlar, içerik/ana ve alt konular, işleniş/öğrenme-öğretme durumları ve sınama-ölçme durumları ile değerlendirme işlemlerinden oluşur. Bu model, sürecin tüm önemli ayrıntılarına iner.

12. Plansal Program Modeli, genellikle hedefler (amaçlar) ve hedef davranışlar, içeri/konular, öğrenme-öğretme durumları, sınama-ölçme durumları ile değerlendirme işlemlerinden oluşur. Bu model oldukça ayrıntılıdır. Genellikle öğretim programı ve ünite programı modelinden daha ayrıntılıdır.

13. Özet Program Modeli, genellikle, çok ögeli, geniş kapsamlı ve ayrıntılı bir programın diğer öğeleri elenerek aynen alınmış amaçlar, ünite ve konularından, tüm ana öğelerinin veya en önemli sayılan öğelerinin daraltılmış-kısaltılmış biçimlerinden oluşur. Bu model, indirgemeli program modeli olarak da adlandırılır, nitelendirilir. Bir dersin kapsamını özetleyen ders belirtke tablosu da bir özet program modeli işlevi görür. Başka bir deyişle, ders belirtke tablosu dersin kapsamını özetleyici işlevi bakımından, çerçeve program modeliyle örtüşür.

Problem Cümlesi

Bu araştırmada, müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin süre, içerik ve ders dağılımı bakımından karşılaştırılması nasıldır? sorusuna yanıt aranmıştır.

Alt Problemler

1. Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin dönemsel dağılımı nasıldır?
2. Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin içerik bakımından farklılıkları nelerdir?
3. 2018- 2019 yılında yürürlüğe konan müzik öğretmenliği lisans programında yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması ders içeriğine yönelik ilgili öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Türkiye ‘ de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda okutulan MİOY dersinin uygulanan son dört programda içerik ve süre bakımından nasıl ele alındığını ve en son uygulamaya konulan 2018-2019 müzik öğretmenliği lisans

programında yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersine ilişkin uzman görüşlerini ortaya koymaktır.

Araştırmanın Önemi

Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanan lisans programlarında yer alan MİÖY dersi müzik eğitimi sürecinde vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Bu derste elde edilen bilgi, beceri, tutum ve davranışların müzik öğretmenliği yaşıntısının her döneminde kullanılıyor olması, bu dersin planlı, programlı ve sistematik bir şekilde ilerlemesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu araştırma müzik öğretmenliği lisans programlarında yer alan MİÖY ders içeriklerinin incelenmesi ve uzman görüşleri doğrultusunda mevcut programda yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersinin aksayan yönlerinin geliştirilmesi ve bu aksaklıkların giderilmesi yönünde önerilerde bulunulması açısından önemlidir.

Sayıtlar

1. Araştırmanın konusuna ve amacına uygun araştırma yöntemlerinin seçildiği,
2. Veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme sorusunun araştırmanın amacına uygun ve bu soruya verilen yanıtların samimi ve gerçekçi olduğu,
3. Araştırmada görüşü alınan öğretim elemanlarının alanında uzman olduğu,
4. Tarama yöntemiyle elde edilen kaynak ve bilgilerin araştırmayı desteklediği,
5. Seçilen örneklemin evreni yansıttığı varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 1998-1999, 2012-2013, GÜGEF tarafından yürürlüğe konan 2012-2013, 2018-2019 müzik öğretmenliği lisans programları ile,
2. Müziksel İşitme Okuma Yazma ders dağılımı ve içeriği ile,
3. Görüşü alınan 5 üniversiteden toplam 9 öğretim elemanı ile,
4. Araştırma için ayrılan süre ve araştırmacının sağlayabildiği maddi kaynaklar ile sınırlıdır.

Tanımlar

Armoni: Uyum, ahenk; seslerin kaynaşması; seslerin uyumundaki kural ve yaratıcı ilkeleri geliştiren bilim ve sanat (Say,2005).

Dinamik: Seslendirme sanatında seslerin gürlük derecelerini belirten ayırtıların (nüansların) bir bütün olarak yarattığı müzikal devinim için kullanılan terim (Say, 2005).

Dikte: Bireyin hafızasında ürettiği ya da herhangi bir müzik kaynağından veya enstrümandan işittiği müzikal sesleri müzik yazısının öğeleri ile dizek üzerinde ifade etmesidir (Özçelik, 2010).

Kontrpuan: İki ya da daha fazla melodinin kendi bağımsız yolunda belirli kurallara göre ilerleyerek birliktelik oluşturduğu polifonik müziğin uygulamasında yer alan yöntem (Say, 2005).

Solfej: Notaları, adlarıyla-sesleriyle ve süreleriyle okumaya solfej denir (Sun, 1981).

İlgili Araştırmalar

Aydınoglu (1998), “Müzik Öğretmenliği Lisans Programı içerisinde yer alan “Eşlik (Korrepetisyon) dersinin öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde ders ile ilgili çeşitli değişkenler açısından var olan durumun ortaya konması ve dersin amaç, içerik, işleyiş, programdaki yeri, süresi ve diğer derslerle bağlantısı yönleriyle ele alınarak değerlendirilmesini amaçlamıştır. Elde edilen bulgular sonucunda ideal bir eşlik dersi ile uygulanmakta olan eşlik dersi karşılaştırılarak ortaya konmuş, yetersiz ve aksak yönlerinin giderilmesine yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Çevik’in (2004) “Yürürlükteki Müzik Öğretmenliği Tasarısına İlişkin Görüşler Öneriler” isimli makalesinde yürürlükteki “ Müzik Öğretmenliği Lisans Programı”nın tasarımı boyutuna ilişkin olarak, müzik öğretmenliği anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanları, mevcut programdan mezun olan müzik öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin görüşleri alınarak önerilerde bulunulmuştur. Makalede, programda yer alan derslerin müzik öğretmenliği yeterliklerini ne ölçüde kazandırdığına yönelik görüşler kapalı uçlu anket sorularıyla elde edilmiştir. Ayrıca programın verimliliğini arttırmaya yönelik etkenler ve nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme konularında örneklem gruplarının görüşlerine açık uçlu sorularla başvurulmuş ve önerileri alınmıştır.

Işıldar (2004) yaptığı “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Verilen MİÖY Dersinin Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinde MİÖY dersinin işlenişine yönelik sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Dersin işlenişine ilişkin olarak öğretim elemanlarının geleneksel çalışma yöntemlerini kullandıkları ve bununla birlikte az sayıda öğretim elemanının sınırlı düzeyde farklı yöntemlere başvurdukları ortaya çıkmıştır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla Müzik öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere ve dersi veren öğretim elemanlarına anket uygulanmış, uzmanlarla görüşmeler yapılmıştır. Öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerinin birbirini desteklediği anlaşılmıştır.

Kalyoncu (2004) “Müzik Öğretmeni Yeterlikleri ve Güncel Müzik Öğretmenliği Lisans Programı” adlı makalesinde, uygulanmakta olan merkezi müzik öğretmenliği lisans programının temel müzik öğretmeni yeterlikleriyle ilişkisini incelemeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, program derslerinin genel olarak, müzik öğretmeni yeterliklerini kazandırmaya yönelik olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, içerik ve süre tutarsızlığı, öğretim derslerinin müzik alanıyla ilişkilendirilmemesi, araştırma derslerinin ihmali ve bazı derslerin ağırlıklarının dengelenmemesi gibi sorunlar da saptanmıştır.

Kalyoncu (2005) “Eğitim Fakültelerinde Uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programının Revizyon Gerekçeleriyle Tutarlılığı” isimli makalesinde eğitim fakültelerinde uygulanmakta olan müzik öğretmenliği lisans programlarının, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde, eğitim fakültelerindeki öğretmen yetiştirme programlarının revizyonu kapsamında, öğretmen eğitimi programlarının yapısında ve uygulanmasında sorunlar olduğu gerekçesiyle 1998 yılında değiştirilmesi konusunu ele almaktadır. Yeni programın söz konusu edilen gerekçeler kapsamında tutarlılığı, nitel içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen bulgular, programdaki derslerin farklı oranlarda müzik öğretmeni yeterliklerine hizmet ettiğini ortaya koymuştur. Bununla birlikte, müzik teorisi alanının ihmali, alan derslerinin baskınlığı, bir takım derslerin müzik alanıyla ilişkilendirilmemesi gibi sorunların varlığı ortaya çıkmıştır.

Demirci ve Albuz’un (2010), 2006 ilköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programına dayalı öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümünü değerlendirmek için yapmış oldukları “2006 İlköğretim müzik dersi öğretim programına dayalı olarak hazırlanan öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik bir değerlendirme “ isimli çalışmada görüşme yöntemi kullanılmış olup elde edilen verilerin çözümlenmesinde kısmi içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna dayanarak 2006 İlköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programına

dayalı öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitaplarının örneklem grubu dahilinde uygulamadaki görünümüne ilişkin bulgular ortaya koyulmuş, aksayan yönlerine dair gerekli önermelerde bulunulmuştur.

Kalender'in (2015) yaptığı "2007 YÖK Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı (Keman) Dersi İçeriklerinin Öğretim Elemanlarının Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans çalışmasının evrenini üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalları oluşturmaktadır. Araştırmada, veri toplama amacıyla 14 üniversitede keman dersini yürüten öğretim elemanlarına anket uygulanmıştır. Toplanan veriler, frekans ve yüzde analiziyle tablolastırılarak gösterilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmada, programın ifade edilme yönünden yüzeysel kaldığı, bir müzik öğretim programını oluşturan öğelerin tamamının mevcut programda yer almadığı ortaya çıkmıştır.

Karataş (2015), "Türkiye'de Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlardaki Piyano Ders İçeriklerinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinde Türkiye'de mesleki müzik eğitimi veren Eğitim Fakültesi bünyesinde bulunan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesindeki Müzik Bilimleri Bölümleri ve Konservatuvarların Müzik Bölümleri şeklinde yer alan üç farklı şekilde yapılanmış kurum içerisindeki, lisans "piyano" ders içeriklerinin benzer ve farklı yönlerinin ne düzeyde olduğunun tespit edilmesini amaçlamıştır. Araştırma, nitel bir araştırma olup genel çerçevesi, amacı ve yöntemi bakımından durum tespitine yönelik literatür tarama modelini esas alan betimsel bir araştırmadır. Veri toplama sürecinde "piyano" dersinin içerikleri, ders saati kredisi ve lisans eğitimi sürecinin nasıl sürdürüldüğü analiz edilmiş ve bulgular yapılan özel yetenek sınavları ile ilişkilendirilerek açıklanmıştır.

Şendurur (2017), MİOY eğitiminin, keman eğitime etkisini ortaya koymak amacıyla yaptığı yüksek lisans tezinde elde ettiği verilere regresyon yöntemiyle ulaşmıştır. Türkiye'de seçilen yedi üniversitenin anabilim dallarında öğrenim görmekte olan lisans 4. Sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. İstatistiksel veriler sonucunda MİOY eğitiminin keman eğitime etkisi olduğu görülmüştür.

Ertürk (2018) "Müzik Eğitimi Lisans Programındaki Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitiminin Piyano Eğitime Etkisine Yönelik Öğrenci Ve Öğretim Elemanı Görüşlerinin Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans tezinde "MİOY ve Piyano" derslerinin içeriklerini inceleyip karşılaştırarak MİOY eğitiminin piyano eğitime olan etkisinin hangi

aşamalarda olduğunu öğrenci ve ilgili öğretim elemanları görüşlerini de alarak saptamaya çalışmıştır. Araştırmanın evrenini ülkemizde müzik öğretmenliği lisans programında öğrenim gören öğrenci ve Piyano/Müziksel İşitme Okuma Yazma derslerini yürüten öğretim elemanları oluştururken; örneklemine ise amaçlı veya yargıya dayanan örnekleme metodu ve kolay ulaşılabilir örnekleme metoduyla (2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılında öğrenimine başlayan) yedi bölgedeki eğitim fakültelerinden seçilen öğrenci ve öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırmada konuyla ilgili uzmanların ve öğrencilerin görüşlerinin elde edilmesi için anket uygulanmış ve elde edilen veriler temel istatistiksel metotlar ile çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, MİOY dersinin piyano dersine pozitif yönlü ve anlamlı/ olumlu etkisi olduğu ortaya çıkmış, piyano eğitimindeki temel davranışlar ve yaklaşımların, müziksel işitme, okuma, yazma eğitimi ile “büyük ölçüde” bağlantılı olduğu sonucuna varılmıştır.

Özakçe (2019) tarafından yapılan “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi” konulu yüksek lisans tezinde mesleki müzik eğitimi kapsamında müzik eğitimi ana bilim dalı bireysel ses eğitimi dersi programlarının öğretim elemanı görüşleri ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan 15 bireysel ses eğitimi öğretim elemanı ile yarı yapılandırılmış görüşme formu ile görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda bireysel ses eğitimi ders programlarının program geliştirme boyutlarına yönelik hazırlanmadığı, program içeriklerinin program hedeflerini yeterince karşılamadığı, program hedeflerine tam olarak ulaşamadığı, öğrenme-öğretme süreci içerisinde hedef davranışlara yeterli düzeyde ulaşamadığı, öğrenme- öğretim süreci içerisinde öğrenci bireysel farklılıkları, öğretim elemanı mesleki deneyimi ve teknik donanımı gibi nedenlerle programda değişikliklerin yapıldığı, alan uzmanı yetersizliğinin süreci olumsuz yönde etkilediği ve ders süresinin yetersiz olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma lisans programlarında uygulanan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin içerik ve süre açısından analizinin ortaya konması amaçlanmış nitel araştırma türlerinden olan tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırmalar mevcut durumun araştırıldığı ve ortaya konduğu araştırmalardır. Araştırma için programlar ele alınmış, bunlar MİÖY ders içerikleri, bu dersin dönemsel dağılımı, ders saatleri, kredi sayısı bakımından analiz edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda uygulanan lisans programları ve Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda MİÖY dersini yürüten öğretim elemanları, örneklemini ise; 1998-1999 programı, 2012-2013 programı, Gazi Üniversitesi tarafından hazırlanıp yürürlüğe konmuş olan 2012-2013 programı ve 2018-2019 programı ile 5 üniversite de görev yapan 9 öğretim elamanı oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Veriler döküman analizi ve görüşme yoluyla toplanmıştır. 1998-1999 programı, 2012-2013 programı, Gazi Üniversitesi tarafından hazırlanıp yürürlüğe koyulan 2012-2013 programı ve 2018-2019 programında yer alan Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin programlarda yer alma durumları, dönemlere göre dağılımı ve kredi sayıları, ders içerikleri

ve dersin süresi incelenmiştir. 2006-2007 programı bir yıl uygulandığı için incelemeye alınmamıştır. 2018-2019 programında sadece iki dönem yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersinin içeriği ve işlevselliği ile ilgili uzman görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlara “2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersi içerik ve süre bakımından yeterli midir? Değilse sizce ne olmalıdır?” sorusu yöneltilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler tek soruluk görüşme yoluyla ve verilerin sınıflandırılarak karşılaştırılmasıyla elde edilmiş, verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. 2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teorisi ve Uygulaması dersinin içeriği ve süresi ile ilgili yapılan değişiklikler doğrultusunda ortaya çıkan durumun daha doğru yansıtılması için bu dersin yer aldığı diğer programların da incelenmesi uygun görülmüştür. Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersinin uygulama sürecinin tamamlanmamış olmasından dolayı uzmanlara dersin içeriği ve süresi ile ilgili tek soru yöneltilmiştir. Görüşleri alınan öğretim elemanlarının görev yaptığı kurumlar ve ünvanları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1

Görüşleri Alınan Öğretim Elemanları

Öğretim Elemanı	Görev Yaptığı Kurum	Ünvanı
Ö1	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Prof.
Ö2	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Dr. Öğretim Üyesi
Ö3	Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Arş. Gör. Dr.
Ö4	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı	Öğrt. Gör.
Ö5	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı	Öğrt. Gör.
Ö6	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Dr. Öğrt. Üyesi
Ö7	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Dr. Öğrt. Üyesi
Ö8	Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı	Dr. Öğrt. Üyesi
Ö9	Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı	Arş. Gör.

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUMLAR

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin dönemsel dağılımın görünümüne ait bulgular yer almaktadır.

Tablo 2

Müziksel İşitme Okuma Ve Yazma Derslerinin Dört Program İçerisinde Yer Alma Durumu

Program	Dersin Adı
1998-1999 Programı	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi
2012-2013 Programı	Müziksel İşitme Okuma Yazma
Gazi Üniversitesi'nde Uygulanan Program	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi
2018-2019 Programı	Batı Müziği Teori ve Uygulaması

Tablo 2 de görüldüğü gibi MİÖY Dersi 1998 yılından bu yana uygulanan bütün lisans programlarında farklı isimlerle yer almaktadır.

Tablo 3.

MİÖY Dersleri'nin Dört Program İçerisinde Dönemlere Göre Dağılımı

Program	Dersin Adı	Yarıyıl							
		I. yy	II. yy	III. yy	IV. yy	V. yy	VI. yy	VII. yy	VIII. yy
1998-1999 Programı	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi	x	x	x					
2012-2013 Programı	Müziksel İşitme Okuma Yazma	x	x	x	x	x	x		
Gazi Üniversitesi'nde Uygulanan Program	Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi	x	x	x	x	x	x		
2018-2019 Programı	Batı Müziği Teori ve Uygulaması	x	x						

Tablo 3 de dört programda da uygulanan MİÖY Derslerinin her program içerisinde farklı dönemlerde yürütüldüğü görülmektedir. 1998-1999 programında toplam üç yarıyıl, 2012-2013 programında ve Gazi Üniversitesi tarafından yürürlüğe konan 2012-2013 programında toplam altı yarıyıl ve 2018-2019 programında yalnız iki yarıyıl Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersi olarak yer verilmiştir.

Tablo 4

1998 Yılından Bu Yana Uygulanan Programlarda MİOY Dersinin Teori, Uygulama, Kredi, Haftalık Ders Saati Ve 4 Yıllık Eğitim Süresince Uygulanan Toplam Saat Sayıları

	I.YY				II.YY				III.YY				IV. YY				V.YY				VI.YY				VII.YY				VIII.YY				4 yıllık eğitim süresince toplam saat
	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	T	U	K	HDS	
Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi	4	2	5	6	4	2	5	6	4	2	5	6	4	2	5	6	4	2	5	6	4	2	5	6	4	2	5	6	4	2	5	6	252
Müziksel İşitme Okuma Yazma	2	2	3	4	2	2	3	4	2	2	3	4	2	2	3	4	2	0	2	2	2	0	2	2									280
Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi	2	2	2	4	2	2	2	4	2	2	3	4	2	2	2	4	2	2	2	4	2	2	2	4									280
Batı Müziği Teori ve Uygulaması	2	2	3	4	2	2	3	4																									102

T: Teori

K: Kredi

U: Uygulama

HDS: Haftalık Ders Saati

Tablo 4 de 1998 yılından bu yana uygulanan programlarda MİÖY Dersinin teori, uygulama, kredi sayıları ve dört yıllık eğitim süresince dersin toplam kaç saat yer aldığı görülmektedir. 1998-1999 programında toplamda 252 saat yer alan MİÖY dersi 2012-2013 programında 280 saate çıkarılmıştır. 2018-2019 programında ise 102 saat olarak görülen Batı Müziği Teori ve Uygulaması ders saatinin % 50 ‘ den daha fazla bir oranla azaldığı göze çarpmaktadır. Bu azalmanın sebebinin 2018-2019 programında Batı Müziği ve Türk Müziği teori-uygulamaları içeriklerinin farklı dersler olarak yer alması olduğu düşünülmektedir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde Müzik öğretmenliği lisans programlarındaki Müziksel İşitme Okuma ve Yazma derslerinin içerik bakımından farklılıklarına ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 5

1998-1999 Yılında Uygulanmaya Başlanan Programda Yer Alan MİÖY Dersi İçeriği Tablosu

1998-1999 MİÖY Ders İçeriği
I. Yarıyıl
Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan
Müzikte stil, üslup ve tür
Çeşitli yapıları ve eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma
Tek ve çok ses algılama
Ritmik yapıları tanıma
Nota çözümleme, okuma ve yazma
Müzik üretme teknikleri
1998-1999 MİÖY Ders İçeriği
II. Yarıyıl
Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan
Müzikte stil, üslup ve tür
Çeşitli yapıları ve eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma
Tek ve çok ses algılama
Ritmik yapıları tanıma
Nota çözümleme, okuma ve yazma
Müzik üretme teknikleri

1998-1999 MİÖY Ders İçeriği
III. Yarıyıl
Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan
Müzikte stil, üslup ve tür
Çeşitli yapıları ve eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma
Tek ve çok ses algılama
Ritmik yapıları tanıma
Nota çözümleme, okuma ve yazma
Müzik üretme teknikleri

1998-1999 Programında dersin içeriğinin kuramsal bilgileri, işitme eğitimi ve müzik biçimlerini konu başlıkları halinde kapsadığı görülmektedir ve haftalık ders saatindeki içeriğin yoğunluğunu derse giren öğretim elemanları belirlemektedir.

Tablo 6

2012-2013 yılında YÖK Tarafından Hazırlanıp Uygulanmaya Başlanan Programda Yer Alan MİÖY Dersi Ve Aynı Yıl Gazi Üniversitesi Tarafından Hazırlanıp Yürürlüğe Konan Batı Müziği Teori Ve İşitme Eğitimi Dersi İçeriği tablosu

2012-2013 Programı MİÖY Ders İçeriği	
I. YARIYIL	II. YARIYIL
Sesin fiziksel özelliklerine ilişkin temel bilgiler,	İkişerli ve üçerli ölçülerde iki diyez–iki bemollü majör – minör tonlarda, pentatonik dizilerde
Müzik dilinin öğeleri (ritim, ezgi, hız, gürlük, ölçü, dizi, tonalite, biçim, tür, örgü, doku, anlatım–yorum- stil)	Tampere hüseyini ve karcıgar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları
Yatay ve dikey aralıklar	Tonal üç sesli akorların kök ve çevrimleriyle okuma , yazma ve çözümleme uygulamaları.
İkişerli ölçülerde bir bemollü ve bir diyezli tonlarda birlik, ikilik, dördlük, sekizlik, onaltılık sürelerde tek sesli ezgi okuma, yazma ve yaratma.	
İkişerli ölçülerde bir bemollü ve bir diyezli tonlarda birlik, ikilik, dördlük, sekizlik, onaltılık sürelerde düzeye uygun iki sesli ezgi okuma, yazma ve yaratma.	
III.YARIYIL	IV.YARIYIL
İkişerli, üçerli ve aksak ölçülerde üç diyez – üç bemollü tonlarda tek sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları	Tüm ölçülerde, dört ve beş diyez – bemollü tonlar da teksesli düzeye uygun ezgi okuma,yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları,
İkişerli, üçerli ve aksak ölçülerde üç diyez – üç bemollü tonlarda iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları	Tüm ölçülerde, dört ve beş diyez – bemollü tonlarda iki sesli düzeye uygun ezgi okuma,yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları,

İkişerli, üçerli ve aksak ölçülerde tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları	Tüm ölçülerde tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, tek sesli düzeye uygun ezgi okuma,yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları,
İkişerli, üçerli ve aksak ölçülerde tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları	Tüm ölçülerde, tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, iki sesli düzeye uygun ezgi okuma,yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları,
Alterasyon, dominant yedilisi akoru temel ve çevrimleri, çözümleri ve uygulamalı çalışmalar.	Dominant yedili akoru ve diğer Dört sesli akorlara ilişkin uygulamalar.
	Süs notaları
	Modülasyon bilgisi
V.YARIYIL	VI.YARIYIL
Tüm ölçülerde ve tüm majör – minör tonlarda tek sesli,düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları;	Caz müziği dizileri, 20. yüzyıl müziği ve atonalite bilgisi ve düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme, yaratma uygulamaları
Tüm ölçülerde ve tüm majör – minör tonlarda iki sesli ,düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları;	popüler müzikte ve caz müziğinde kullanılan akor şifreleri ile uygulamaları
Tüm ölçülerde ve tüm majör – minör tonlarda üç sesli ,düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları;	müziksel işitme okuma öğretim yöntem ve teknikleri
Tüm ölçülerde tampere segah, hüzzam, saba makamlarında düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları;	
üç sesli, dört sesli, beş sesli (dominant dokuzlu) tonal akorlarla uygulamalar;	
Orta Çağ modları ile uygulamalar.	

2012-2013 programına bakıldığında 6 dönem yer alan MİÖY dersi içerik bakımından diğer programlara göre daha geniş , diğer alan bilgisi derslerini de destekleyici, müzik öğretmeni yeterliliklerini daha fazla kapsayacak şekilde düzenlenmiş olduğu görülmektedir.Dört- beş diyez-bemollü tonlarda okuma, yazma, çözümleme çalışmaları, beş sese kadar tonal akorlarla uygulamalar, mod çalışmaları, diğer müzik türlerini tanımaya yönelik çalışmalar dersin içeriğinde yer almaktadır. Ders içeriğinde öğretim bilgisi konularının ve temel müziksel davranış alanlarını kazanmaya yönelik konuların yer aldığı göze çarpmaktadır.

İçerikte Türk Müziği teori ve uygulama çalışmalarına Batı Müziği teori ve uygulama çalışmalarıyla birlikte yer verilmektedir. Bu içeriğin müzik öğretmeni adayları için daha uygun olduğu söylenebilir.

2012-2013 yılında YÖK tarafından hazırlanıp uygulanmaya başlanan programda yer alan MİOY dersi içeriği ile aynı yıl Gazi Üniversitesi tarafından hazırlanıp yürürlüğe konan programda yer alan Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi dersi içeriğinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Tablo 7

2018-2019 Yılında Uygulanmaya Başlanan Programda Yer Alan Batı Müziği Teori Ve Uygulaması Dersi İçeriği

2018-2019 Programı MİOY Ders İçeriği	
I.YARIYIL	II.YARIYIL
Müzikte ölçü, ritim, anahtar kavramı	Müzikte motif, cümle ve dönem kavramları
Aralık ve tonalite kavramı	Kök ve çevrilmiş akorlar
Akorların oluşumu	Transpoze
Müziksel okuma ve yazmada kullanılan temel müzik terimleri (süre uzunluğunda yardımcı işaretler)	Farklı ritmik yapılar
İfadelendirme işaretleri, süslemeler	En az iki bemollü ve iki diyezli tonlarda tek sesli ezgiler okuma ve yazma.
Hız ve gürlük terimleri	En az iki bemollü ve iki diyezli tonlarda iki sesli ezgiler okuma ve yazma.
Majör ve minör diziler	
Temel konumda akorlar	
Düzeyine uygun farklı tonlarda tek sesli ezgi okuma ve yazma.	

2018-2019 programı MİOY dersi içeriğine bakıldığında içeriğin diğer programlara göre edinilmesi gereken tutum ve becerilerin daha temel düzeyde ele alındığı ve konuların yoğunlaştırıldığı görülmektedir. 2012- 2013 programında 6 yarıyılta uygulanması belirtilen içeriğin 2018-2019 programında 2 yarıyılta uygulanması beklenmektedir. Majör-minör ton çalışmalarının iki diyez ve iki bemolle sınırlandırıldığı, öğretim bilgisi konularına yer verilmediği, Türk müziği ses ve aralık, makam bilgisi konularının yer almadığı göze çarpmaktadır.

3. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde 3. alt probleme ilişkin verileri elde etmek amacıyla yöneltilen soruya öğretim elemanlarının verdikleri cevaplar yer almaktadır.

Soru: 2018-2019 programında yer alan Mioy dersi içerik ve süre bakımından yeterli midir? Değilse sizce ne olmalıdır?

Ö1: Yeterli değildir. MİOY dersi diğer armoni, kontrpuan gibi derslerle desteklenmelidir. Öğrencinin MİOY dersinde öğrendiklerini diğer derslere transfer edebilmesi ve diğer derslerde edindiği becerileri kullanabilmesi gerekmektedir. Programın müzik öğretmenine temel davranışları kazandıracak niteliği yoktur. Öneri alınmadan yapılmıştır. 250 puan barajı ve öğrenci alım sınavının geç bir tarihte yapılıp üniversitemizin tercih edilmemesinden kaynaklı olarak kabul edilen öğrencilerin de profili gereği programı uygulamak zordur.

Ö2: İki dönem bu dersi verimli kılmak için yeterli değildir. Öğrenci MİOY dersinde öğrendiklerini diğer derslere taşıyabilmeli, diğer derslerde edindiği becerilerle MİOY dersinde öğrendiklerini harmanlayarak kullanabilmelidir. Programın müzik öğretmenine temel davranışları kazandıracak niteliği yoktur. Öneri alınmadan yapılmıştır. 250 puan barajı ve öğrenci alım sınavının geç bir tarihte yapılıp üniversitemizin tercih edilmemesinden kaynaklı olarak kabul edilen öğrencilerin de profili göz önünde bulundurulduğunda programı uygulamak zordur.

Ö3: İki dönemlik ders yeterli değildir. İçeriği diğer dersleri desteklemiyor. Ders saati ders içeriğini uygulamak için bile yeterli değil. Uygulamalar eksik kalıyor. Ders içeriği zayıf, kabul edilen öğrencilerin çoğu düz lise mezunu. Eski programdaki gibi derslerin üç yıla yayılması ve program içeriğinin zenginleştirilmesi faydalı olur. Kabul edilen öğrenci profili ve ders içeriğinin zayıflığı müzik öğretmenliği bölümünün genel amacına uygun değildir.

Ö4: Yeterli değildir. İki dönem yetersiz, içerik sıkıştırılmış ve verim almak çok zor. Süre bir yıl daha uzatılabilir. Türk müziği konularından sıyırmak belki kazanım. Herşey altüst olmuş durumda.

Ö5: Dersin süresi yeterli değil. İçerik müzik öğretmenliği becerilerini karşılamıyor. Öğrenci ve öğretmen için endişe verici bir durum. Programın dışına çıkmak zorunda kaldık. Ders içerikleri hazırladık. Komisyon olarak seviyemizi yükseltmeye çalıştık. Dersin temel bilgi ve becerileri kazandırılabilmesi için tekrar altı dönem olması ya da seçmeli ders olarak seçenek sunulması gerekir.

Ö6: Yeni programda altı dönemlik konunun iki döneme sıkıştırılması zorunluluğuyla birlikte yaptığımız denemeler başarısız oldu. Kazandırılması gereken temel beceriler eksik

kalıyor. İki dönemde kazanım sağlamak çok zor. Öğrencilerin seviyeleri karışık. Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarıyla düz liseden gelen öğrencilerin seviyeleri farklı. Dolayısıyla orta yolu bulmaya çalışıyoruz. Güzel Sanatlar Lisesi mezunlarına bildiklerini unutturmamak, diğerlerini de belli bir seviyeye getirmeye çalışmak zor oluyor. İşitme eğitimi kazandırmaya çalışırken teorik bilgi seviyelerini yukarı çekebilmek adına kitap önerileri gerekmektedir. Muammer Sun Solfej Eğitimi kitabını kullanıyorum. Bu iyi bir başlangıç olabilir.

Ö7: MİOY dersi yeni programda Batı Müziği Teorisi ve uygulamaları olarak değiştirilmiş. İçerik ve süre kesinlikle yeterli değildir. Eski programdaki gibi altı dönem boyunca sürmelidir.

Ö8: Ders süresi yeterli değildir. Altı yarıyıldan iki yarıyla inmiş durumda. Zaman çok önemli. Pekiştirme yapılamadı. Eksiklerin tespiti yerine getirilemedi. Başlı başına temel bir ders olmalı. Batı Müziği ve Türk Müziği diye dersin içeriğini bölerek kağıt üzerinde eşitlik sağlanmaya çalışılmış. Fakat dikte, solfej uygulamaları boyutunun Türk Müziği Teorisi ve Uygulamaları dersinde yerine getirileceğini sanmıyorum. Müzik öğretmeni yeterliklerini karşılayan bir içerik değil. Müzik eğitimi süresince İşitme eğitimi olmalı.

Ö9: Son yapılan değişiklik ile birlikte üç yıl olan Müziksel İşitme Okuma Yazma Eğitimi dersi bir yıla indirildi. Doğal olarak içerik çok daraltılmış oldu ve bu haliyle ne yazık ki tahmin edilebileceği üzere yetersiz. Biz Anabilim Dalımızda son 4-5 yıldır bu dersi iki yıl olarak yapıyorduk. Bu seneki deneyimimize dayanarak da söyleyebilirim ki, dersin mutlaka en az iki yıl (dört yarıyıl) olması gerekiyor. Çünkü ilk yıl bizler için öğrenciyi tanıma yılı, öğrenci açısından da kurum ile ders kültürüne ve işleyişe alışma yılı olarak geçiyor. İkinci yıl, her iki taraf için de sistem oturmuş oluyor ve dersler bu anlamda daha verimli geçiyor. Bu bakımdan ders en az iki yıl olmalı...

YÖK tarafından verilmiş içerik; birinci yarıyıldan ağırlıklı olarak teorik; ikinci yarıyıldan ise, kısa ama geniş bir yelpazedeki ifadelerle teorik ve uygulamalı bir çerçeve sunmaktadır. Daha önceki programda, uygulamada rahatlıkla beş diyez/bemollü tonalitelerle çalışmalar yapabiliyorduk. Bu içeriğe bakıldığında okuma ve yazma becerileri iki diyez/bemol ile kısıtlanmıştır. Tonal yapıya ilişkin bu içeriğin oldukça yetersiz olduğunu düşünüyorum. Daha önce basit, birleşik ve karma ölçülerin her biri için rahatça birer dönem gibi bir zaman ayırabiliyorken, bu içerikle tüm bu ölçü çeşitleri içindeki uygulamaları iki döneme sıkıştırmak zorunda kalıyoruz ve haliyle istenilen verimi elde edemiyoruz. İçerikte tek sesli

okuma ve yazmaya yer verilmişken, çok sesli okuma ve yazmaya ilişkin herhangi bir şey bulunmamaktadır. Bu yönleriyle, dersin içeriği oldukça boşaltılmış bir yapıda. Müzik öğretmenine derinlemesine müziksel işitme, okuma ve yazma gibi temel becerilerin kazandırılmasından ziyade müzik kültürü edindirme amacıyla hazırlanmış gibi...

Ders içeriği bu haliyle müzik öğretmeni yeterliğini karşılamak için yeterli olamıyor. Bunun en büyük sebeplerinden birisi bence öğrencilerin çok farklı okullardan –Güzel Sanatlar Lisesinin yanı sıra, genel liselerden gelen öğrenciler de dâhil olmak üzere- geliyor olması. Genel olarak köklü GSL’lerden gelen öğrenciler altyapı ve seviye olarak gayet iyi durumda olabiliyorken, küçük şehirlerde olan/yeni açılmış GSL’lerden ya da genel liselerden gelen öğrencilerin seviyeleri aynı olmayabiliyor. Öğrenci seviyelerinin eşitsizliği, dersin işleyişini bu anlamda olumsuz etkiliyor. Eksiklikleri olan öğrenciler için ve işlenen konunun öğrencide kalıcı hale gelmesini sağlamak amacıyla, bir konu için ayrılan sürenin normalden daha da uzatılması gerekebiliyor. Birçok teorik bilgiyi oldukça baştan almak gerekebiliyor, hatta neredeyse her zaman gerekiyor. Bizim dersimiz, (eski adıyla bir dili öğrenir gibi) işitme, okuma, yazma gibi birbirinden farklı gibi görünen ama birbirinden bağımsız düşünölemeyecek olan becerilerin kazandırıldığı bir ders ve her bir becerinin içinde teorik bilginin yanı sıra uygulamaya da yer verilmesi gerekiyor. Yukarıda bahsettiğim gibi teorik bilgilerin çok eksik olduğu durumlarda, teorik ve uygulama derslerinin dengesini kurmak zorlaşabiliyor. Sonuç olarak dersin diğer derslere temel oluşturan nitelikte bir ders olması, teorik ve uygulama alanlarının birlikte yürütölmesi gerekliliği, farklı becerilerin (işitme, okuma, yazma) eşit düzeyde kazandırılmasının amaçlanması, eski haline göre içerik kısıtlı olsa bile dersin genel itibariyle yoğun bir ders olması ve tüm bunlarla beraber öğrenci düzeylerinin eşitsizliği gibi nedenler dersin işleyişini zorlaştıran etmenler olarak sıralanabilir.

En temel problem dersin azaltılan süresi olduğu için, YÖK tarafından ders içeriklerinin yeniden düzenlenmesi ve süresinin en az iki yıla çıkarılmasını önerebilirim.

Tablo 8

2018-2019 Programında Yer Alan Batı Müziği Teori Ve Uygulaması Ders İçeriğine Ve Süresine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri

Öğretim Elemanlarının Yöneltilen Soruya Verdikleri Cevaplar	Öğretim Elemanları	f	%
Ders süre bakımından yetersizdir ve sürenin uzatılması gerekir.	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	9	100
Ders içeriği müzik öğretmenliği yeterliklerini karşılamıyor.	Ö1, Ö2, Ö5, Ö8, Ö9	5	55.6
Mevcut ders saati ile dersin içeriğini uygulamak zordur.	Ö3, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9	5	55.6
Ders içeriği diğer alan bilgisi derslerini desteklemiyor.	Ö1, Ö2, Ö3	3	33.3

2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teori ve Uygulaması dersine ilişkin sorulan soruya verilen cevaplar doğrultusunda görüşü alınan bütün öğretim elemanları “ ders süre bakımından yetersizdir ve sürenin uzatılması gerekir” cevabını vermiştir. Öğretim elemanlarının Ö1, Ö2, Ö5, Ö8, Ö9 olmak üzere % 55, 6’sı “ ders içeriği müzik öğretmenliği yeterliklerini karşılamıyor” cevabını, % 55, 6’sı (Ö3, Ö4, Ö6, Ö8, Ö9) “mevcut ders saati ile dersin içeriğini uygulamak zordur” cevabını vermiştir. Ö1, Ö2, Ö3 olmak üzere 3 öğretim elemanı ders içeriğinin diğer alan bilgisi derslerini desteklemediğini ifade etmiştir.

BÖLÜM IV

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuçlar

Bu araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda;

- Müzik öğretmeni yeterliklerini, iyi bir müzik öğretmeninde bulunması gereken temel bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını kazandıran ve en önemli alan bilgisi derslerinden biri olan MİÖY dersinin 1998 yılından bu yana müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanan öğretim programlarında farklı isimlerle yer aldığı,
- Bu dersin 1998 yılından bu yana uygulanan her programda yer alma durumunun dönem sayısı, teori, uygulama, kredi sayısı, ve toplam ders saati sayısı bakımından farklılıklar gösterdiği,
- Ders içeriklerinin her programda farklılık gösterdiği, yalnız 2012-2013 yılında YÖK tarafından uygulamaya konan ve aynı yıl Gazi Üniversitesi tarafından hazırlanıp yürürlüğe konan iki programın içeriğinin aynı olduğu,
- 1998-1999 programında 3 dönem yer alan Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi ders içeriğinin programda ayrıntılı belirtilmediği, konu başlıkları şeklinde verilip içerik yoğunluğunun (konu fazlalığı) ilgili öğretim elemanlarına bırakıldığı,
- 2012-2013 YÖK programında Müziksel İşitme Okuma Yazma Ve Gazi Üniversitesi'nde uygulanan programda Batı Müziği Teorisi ve İşitme Eğitimi olarak 6 dönem sürdürülen dersin içerik bakımından diğer programlara göre daha geniş, diğer alan bilgisi derslerini de destekleyici, müzik öğretmeni yeterliklerini daha fazla kapsayacak şekilde düzenlendiği, ders içeriğinde öğretim bilgisi konularının ve temel müziksel davranış alanlarını kazandırmaya yönelik konuların da yer aldığı ve müzik öğretmeni adayları için daha uygun olduğu,

- 2012-2013 programında 6 dönem uygulanan dersin 2018-2019 programında Batı Müziği Teorisi ve Uygulaması olarak 2 dönem uygulandığı ve dersin içeriğinde edinilmesi gereken tutum ve becerilerin daha temel düzeyde ele alındığı, konuların yoğunlaştırıldığı,
- 2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teorisi ve Uygulaması dersine yönelik “2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teorisi ve Uygulaması dersi içerik ve süre bakımından yeterli midir? Değilse sizce ne olmalıdır?” sorusuna 5 üniversite de bu dersi sürdüren 9 öğretim elemanının vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda Batı Müziği Teorisi ve Uygulaması dersinin;
 - Süre bakımından yetersiz olduğu,
 - Dersin süresinin uzatılması gerektiği,
 - Mevcut ders saati ile dersin içeriğini uygulamanın zor olduğu,
 - Ders içeriğinin müzik öğretmenliği yeterliklerini karşılamaya uygun olmadığı,
 - Ders içeriğinin diğer alan bilgisi derslerini desteklemediği,
 - Dersin teori ve uygulama boyutunda gerekli olan pratiklerin ve pekiştirme çalışmalarının eksik kaldığı,
 - Son yıllarda değişen öğrenci profili ile ders içeriğini uygulamanın zor olduğu,

sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlara ilişkin geliştirilen öneriler aşağıdaki gibidir.

Öneriler

- 2012-2013 programını uygulamış olan öğretim elemanlarının görüşleri ve önerileri doğrultusunda 2018-2019 programında yer alan Batı Müziği Teorisi ve Uygulaması dersinin süresinin artırılması ya da seçmeli ders adı altında ek olarak programa konulması önerilmektedir.
- Uzmanlardan alınan dönütler çerçevesinde dersin içeriğinin uzman görüşleri alınarak ve müzik öğretmenliğinin amacına uygun şekilde tekrar düzenlenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Programda yer alan diğer alan bilgisi ders içeriklerinin program değerlendirme esaslarına uygun olarak dört yıllık müzik öğretmenliği eğitimi süreci sonunda

değerlendirilerek ve içeriklerin birbiri ile ilişkilendirilerek tekrar hazırlanması önerilmektedir.

- Benzer araştırmanın öğrenci görüşleriyle de desteklenmesi önerilmektedir.
- Program geliştirme öğelerinin diğer boyutlarının da ele alınarak araştırmanın tekrar yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Ataman, S. Y. (1991). *Atatürk ve Türk musikisi*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Aydinoğlu, O. (2005). *Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan “eşlik (korepetisyon)” dersinin öğrenci ve öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Babacan, M. D. (2015). Çevrimiçi işitme eğitimi uygulamalarının karşılaştırılmalı incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 24-35 http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/04.m._devrim_babacan.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Bilgin, Selçuk (1998), *İlköğretim okullarının 2. kademesinde müzik eğitiminde kullanılan şarkıların Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü çıkışlı müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü
- Çevik, S. (2004). *Yürürlükteki müzik öğretmenliği lisans programı tasarısına ilişkin görüşler öneriler*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/S-Cevik_2.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Demirci B. (2017). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme politikaları ve temel sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 21 (3), 1061-1077.
- Demirci, B. & Albuz, A. (2010). 2006 İlköğretim müzik dersi öğretim programına dayalı olarak hazırlanan öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik bir değerlendirme. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 7(2)248-266 <https://docplayer.biz.tr/18434955-Baris-demirci-aytekin-albuz.html> sayfasından erişilmiştir.

- Demirci, B. & Parasız, G. (2011). Türkiye’de güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakültelerinde müzik alanında hizmet veren kadın öğretim elemanlarının eğitim açısından ve sosyal açıdan rolleri. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*,1(1), 1-8.
- Demirel, Ö. (2017). *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem
- Erişen, Y. (1998). Program geliştirme modelleri üzerine bir inceleme, Gazi Üniversitesi *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. 4(1), 79-97. <http://www.kuey.net/index.php/kuey/article/view/630> sayfasından erişilmiştir.
- Ertürk, S. (1986). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara Yelkentepe
- Ertürk, Y. (2018). *Müzik öğretmenliği lisans programındaki müziksel işitme okuma yazma eğitiminin piyano eğitimine etkisine ve öğrenci öğretim elemanı görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Hardal, B. (2018). *Müziksel işitme okuma yazma dersi öğretiminde müzik teknolojisi uygulamalarının başarıya etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir
- Işıldar, U. (2004). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilmekte olan müziksel işitme eğitiminin değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Kalyoncu, N. (2004). *Müzik öğretmeni yeterlikleri ve güncel müzik öğretmenliği lisans programı*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/N-Kalyoncu.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Kalyoncu, N. (2005). Eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle geçerliliği, *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3). 207-220.
- Karataş, K. O. (2015). *Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano ders içeriklerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

- Karkın, A. M., & Baş, E. (2016). Başlangıç solfej ve dikte öğretiminde ezgi kalıpları modelinin uygulanması örneği. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(13), 199-209.
- Özakçe, S. (2019). *Müzik eğitiminin anabilim dalı bireysel ses eğitimi öğretim programlarının değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Özçelik, S. (2010). *Müzikal dikte ve solfej*. Ankara: Başkent.
- Özçelik, S., Kazkayası, M., & Çivitçi D. (1998). Müzik eğitiminin müzikal işitme ve algılama üzerine etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(13), 67-76.
- Özdemir, S. (2009). Eğitimde program değerlendirme ve Türkiye’de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6(2), 126-149.
- Özgür, Ü. & Aydoğan, S. (2015). *Müziksel işitme okuma eğitimi ve kuram*. Ankara: Sözkese.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Sun, M. (2018). *Solfej 1*. Ankara: Sun.
- Şahin, H. (2006). Eğitim programı geliştirme sürecinde önemli bir aşama: ihtiyaç belirleme. *Tıp Eğitimi Dünyası Dergisi*, 22(22), 1-9.
- Şendurur, B. İ. (2017). *Müziksel işitme okuma yazma eğitiminin keman eğitimine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi) <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi (temel kavramlar ilkeler yaklaşımlar)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (1996). AGSL Müzik bölümlerinin eğitim programları sorunları. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi*, 20, 25-39.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Uçan, A. (2011). *Eğitimde program çözümleme*. <http://www.sendetiklat.com/diger/egitim/egitimde-program-cozumleme-profdrali-ucan.html> sayfasından erişilmiştir.

Yener, S. (2009, Eylül). *Türkiye’de güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümleri müfredat programlarının karşılaştırmalı analizi*. 8. Müzik eğitimi sempozyumunda sunulan sözlü bildiri Samsun

Yener, S. Apaydın, K. (2015). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumların çeşitliliği ve mezunların istihdam sorunları. *The Journal of Academic Social Science Studies*,1 (42), 225 - 249.

EKLER

Ek-1. 2012-2013 PROGRAMI

2012-2013 PROGRAMI						
1. SINIF						
1. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ECTS
241011	MZ101A	Müziksel İşitme Okuma Yazma	2	2	3	6
241021	MZ103A	Piyano I	1	0	1	2
241031	MZ105A	Bireysel Çalgı I	1	0	1	2
241041	MZ107A	Bireysel Ses Eğitimi I	1	0	1	2
241051	MZ109A	Okul Çalgıları –I*	0	2	1	2
	MZ125A	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Uygulamaları I	0	2	1	2
241061	MZ111MB	Eğitim Bilime Giriş	3	0	3	3
241071	MZ113GK	Müzik Kültürü	2	0	2	2
	MZ121GK	Seçmeli-I (Felsefeye Giriş	2	0	2	2
	MZ123GK	Seçmeli-I (Folklor, Müzik ve Kültür Felsefesi)	2	0	2	2
241091	MZ117GK	Türkçe –I Yazılı Anlatım	2	0	2	2
241111	MZ119GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	2	0	2	2
241121	İNG101GK	Yabancı Dil-I (İngilizce)	3	0	3	3
241131	ALM101GK	Yabancı Dil-I (Almanca)	3	0	3	3
241141	FRA101GK	Yabancı Dil-I (Fransızca)	3	0	3	3

2012-2013 PROGRAMI						
1. SINIF						
2. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
242011	MZ102A	Müziksel İşitme Okuma Yazma- II	2	2	3	6
242021	MZ104A	Piyano II	1	0	1	2
242031	MZ106A	Bireysel Çalgı II	1	0	1	2
242041	MZ108A	Bireysel Ses Eğitimi II	1	0	1	2
242051	MZ110A	Okul Çalgıları –II	0	2	1	3
242061	MZ112A	Koro-I	0	2	1	3
	MZ122A	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Uygulamaları- II	0	2	1	2
242081	MZ116GK	Türkçe -II Sözlü Anlatım	2	0	2	2
242091	MZ118GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi -II	2	0	2	2
242111	MZ120MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3	3
242121	İNG102GK	Yabancı Dil-II (İngilizce)	3	0	3	3
242131	ALM102GK	Yabancı Dil-II (Almanca)	3	0	3	3
242141	FRA102GK	Yabancı Dil-II (Fransızca)	3	0	3	3

2012-2013 PROGRAMI						
2. SINIF						
3. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
243011	MZ201A	Müziksel İşitme Okuma Yazma-III	2	2	3	5
243021	MZ203A	Piyano -III	1	0	1	2
243031	MZ205A	Bireysel Çalgı –III	1	0	1	2
243041	MZ207A	Bireysel Ses Eğitimi –III	1	0	1	2
243051	MZ209A	Koro –II	2	2	3	2
243061	MZ211A	Armoni Kontrpuan Eşlik-I	2	0	2	3
243071	MZ213A	Geleneksel Türk Halk Müziği	2	0	2	3
243081	MZ215A	Okul Çalgıları –III	0	2	1	2
243091	MZ217MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	3
243121	MZ221GK	Bilgisayar-I	2	2	3	3

2012-2013 PROGRAMI						
2. SINIF						
4. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
244011	MZ202A	Müziksel İşitme Okuma Yazma-IV	2	2	3	5
244021	MZ204A	Piyano –IV	1	0	1	2
244031	MZ206A	Bireysel Çalgı- IV	1	0	1	2
244041	MZ208A	Bireysel Ses Eğitimi –IV	1	0	1	2
244051	MZ210A	Koro- III	2	2	3	3
244061	MZ212A	Arm.-Kontrpuan-Eşlik-II	2	0	2	3
244071	MZ214A	Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması	0	2	1	3
244111	MZ218MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3	3
244121	MZ220GK	Bilgisayar- II	2	2	3	3
	MZ224A	Seçmeli-I (Elektronik Org Eğitimi)	0	2	1	2
	MZ226A	Seçmeli-I (Okul Müzik Eğitiminde Bağlama)	0	2	1	2
	MZ228A	Seçmeli-I (Okul Müzik Eğitiminde Gitar)	0	2	1	2
	MZ230GK	Seçmeli-II (Türk Eğitim Tarihi)	2	0	2	2
	MZ232GK	Seçmeli-II (Türk Halk Edebiyatı)	2	0	2	2

2012-2013 PROGRAMI						
3. SINIF						
5. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
245011	MZ301A	Müziksel İşitme Okuma Yazma -V	2	2	2	4
245021	MZ303A	Piyano V	1	0	1	2
245031	MZ305A	Bireysel Çalgı V	1	0	1	2
245041	MZ307A	Arm.-Kontrpuan-Eşlik-III	2	0	2	2
245051	MZ309A	Koro IV	1	2	2	2
245061	MZ311A	Orkestra Oda Müziği –I	1	2	2	2
245071	MZ313A	Geleneksel Türk Sanat Müziği	2	0	2	3
245081	MZ315A	Piyano İle Eşlik Çalma	0	2	1	1
245091	MZ317A	Eğitim Müziği Dağarı	2	0	2	2
245111	MZ319MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3	3
	MZ321A	Genel Müzik Tarihi	2	0	2	3
	MZ323A	Seçmeli-II (Okul Müzik Eğitiminde Bağlama)	1	2	2	2
	MZ325A	Seçmeli-II (Okul Müzik Eğitiminde Gitar)	1	2	2	2
	MZ327GK	Seçmeli-III (Güncel ve Popüler Müzikler)	2	0	2	2
	MZ329GK	Seçmeli-III (Türk Dünyasında Müzik)	2	0	2	2
	MZ331GK	Seçmeli-III (Sanat Tarihi)	2	0	2	2

2012-2013 PROGRAMI						
3. SINIF						
6. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
246011	MZ302A	Müziksel İşitme Okuma Yazma –VI	2	2	2	5
246021	MZ304A	Piyano –VI	1	0	1	2
246031	MZ306A	Bireysel Çalgı- VI	1	0	1	2
246041	MZ308A	Arm.-Kontrpuan-Eşlik-IV	2	0	2	3
246051	MZ310A	Koro –V	1	2	2	2
246061	MZ312A	Orkestra/ Oda Müziği –II	1	2	2	3
246071	MZ314A	Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması	2	0	2	3
	MZ316A	Türk Müzik Tarihi	2	0	2	3
246111	MZ320MB	Özel Öğretim Yöntemleri –I	2	2	3	3
246121	MZ322MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2	3
	MZ326A	Seçmeli-III (Çalgı Bakım Onarım Bilgisi)	0	2	1	1
	MZ328A	Seçmeli-III (Piyano Bakım Onarım Bilgisi)	0	2	1	1

2012-2013 PROGRAMI						
4. SINIF						
7. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
247031	MZ405A	Koro –VI	2	2	3	4
247041	MZ407A	Orkestra/ Oda Müziği –III	1	2	2	3
247051	MZ409A	Türk Müziği Çok Seslendirme	0	2	1	2
247061	MZ411A	Özel Öğretim Yöntemleri -II	2	2	3	4
	MZ423A	Eğitim Müziğinde Bağlama Uygulamaları	0	2	1	2
247071	MZ413MB	Okul Deneyimi	1	4	3	4
247081	MZ415MB	Rehberlik	3	0	3	3
247091	MZ417GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2	2
247111	MZ419GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2	2
247121	MZ421GK	Oyun, Dans ve Müzik	0	2	1	2
	MZ423A	Seçmeli-IV (Piyano -VII)	1	0	1	2
	MZ425A	Seçmeli-IV (Bireysel Çalgı -VII)	1	0	1	2

2012-2013 PROGRAMI						
4. SINIF						
8. YARIYIL						
OPTİK KODU	BÖLÜM KODU	DERSİN ADI	T	U	K	AKTS/ ECTS
248011	MZ402A	Koro ve Yönetimi	0	2	1	2
248021	MZ404A	Orkestra /Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2	2
248051	MZ410A	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3	5
	MZ406A	Eğitim Müziğinde Gitar Uygulamaları	0	2	1	2
248071	MZ414MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5	7
248081	MZ416MB	Türk Eğitim Sistemi Ve Okul Yönetimi	2	0	2	3
248091	MZ418MB	Özel Eğitim	2	0	2	3
	MZ420A	Türk Halk Oyunları ve Dansları	0	2	1	2
	MZ420A	Seçmeli-V (Bireysel Çalgı ve Öğretimi)	1	0	1	2
	MZ422A	Seçmeli-V (Piyano ve Öğretimi)	1	0	1	2
	MZ424A	Seçmeli-VI (Okulöncesi Müzik Eğitiminde Genel Yaklaşımlar)	0	2	1	2
	MZ426A	Seçmeli-VI (Müzik Eğitiminde Drama Tekniği)	0	2	1	2
	MZ428A	Seçmeli-VI (Piyano Akordu)	0	2	1	2

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

1.SINIF I. YARIYIL

MZ101A - Müziksel İşitme Okuma Yazma I (2-2-3)

Akts Kredisi: 6

Sesin fiziksel özelliklerine ilişkin temel bilgiler, müzik dilinin öğeleri (ritim, ezgi, hız, gürlük, ölçü, dizi, tonalite, biçim, tür, örgü, doku, anlatım–yorum- stil) yatay ve dikey aralıklar, ikişerli ölçülerde bir bemollü ve bir diyezli tonlarda birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik, onaltılık sürelerde tek sesli ve düzeye uygun iki sesli ezgi okuma, yazma ve yaratma.

MZ103A - Piyano I (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Piyanoda temel davranışlar (doğru oturuş ve ellerin piyanodaki konumu) hakkında bilgi ve beceriler, temel piyano tekniklerinden biri olan legatoyu geliştiren çalışmalar. Zıt yönde ve paralel dizi ile beş parmak çalışmaları, kolların serbestliği için gerekli teknik çalışmalar. İki elin bağımsızlığını kazandırıp geliştirecek çeşitli alıştırma, deşifraj çalışmaları. Alıştırma, etüt ve yapıtların çalışılmasında izlenecek yöntemler. Müziksel ifade (piano, forte), cümleme ve uygulamalı çalışmalar.

MZ105A - Bireysel Çalgı I (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Keman: Keman ve öğeleri, keman çalmaya ilişkin temel bilgi ve beceriler. Keman çalmaya uygun duruş alma, kemanı doğru tutma, temel yay tekniklerinden detaşe ve legato çalma teknikleri ve bu tekniklere ilişkin uygulamalar, sol el parmaklarını ilgili seslere doğru olarak düşürme, iki eli eşgüdümlü olarak kullanma, küçük ölçekli ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

1. SINIF II. YARIYIL

MZ102A - Müziksel İşitme Okuma Yazma II (2-2-3)

Akts Kredisi: 6

İkişerli ve üçerli ölçülerde iki diyez–iki bemollü majör – minör tonlarda, pentatonik dizilerde, tampere hüseyini ve karcıgar makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları, tonal üç sesli akorların kök ve çevrimleriyle okuma, yazma ve çözümleme uygulamaları.

MZ104A - Piyano II (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Piyano temel tekniklerinden legato tekniğine ek olarak staccato tekniği ve uygulamalı çalışmalar. Parmak alıştırmaları, dizi ve kadans çalışmaları, deşifre çalışmaları. Küçük ölçekli parçaların müzikal analiz açısından incelenmesi ve müziksel ifade ile ilgili uygulamalar. Düzeye uygun etütler, sonatin çalışmaları. Barok, klasik, romantik ve çağdaş dönemlerden düzeye uygun küçük ölçekli eserleri seslendirme.

MZ106A - Bireysel Çalgı II(1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Keman II: Birinci konumda dört telin kullanımına ilişkin sağ ve sol el tekniklerine ilişkin bilgi ve beceriler. Aynı ve farklı teller üzerinde parmak-yay geçişleri, detaşe ve legato yay tekniklerini doğru olarak uygulama, basit çift ses çalışmalarını uygulama, dört teli kapsayan değişik tonlarda dizi çalışmaları, teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

2.SINIF

III. YARIYIL

MZ201A - Müziksel İşitme Okuma Yazma III (2-2-3)

Akts Kredisi: 5

İkişerli, üçerli ve aksak ölçülerde üç diyez – üç bemollü tonlar ile tampere rast, nihavent, kürdi makamlarında tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları, alterasyon, dominant yedilisi akoru temel ve çevrimleri, çözümleri ve uygulamalı çalışmalar.

MZ203A - Piyano III (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Temel piyano tekniklerinden legato ve staccato tekniklerine ek olarak portato tekniği, uygun etüt ve eserlerle tekniklerin uygulanması. Dizi ve kadanslarla birlikte, pedal ve arpej çalışmaları. Düzeye uygun etüt ve değişik döneme ait ulusal ve evrensel eserleri çalma. Sonatin formunun tanıtımı, düzeye uygun sonatinleri çalma.

MZ205A - Bireysel Çalgı III (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Keman: Becerileri pekiştirici çalışmalar, sağ elde karmaşık yay teknikleri ve uygulamalar, dört telde değişik sol el becerilerini içeren çalışmalar ve yeni bir konuma geçiş. Bulunulan konumda değişik parmak düşürme ve çabuklaştırma çalışmalar, dört teli kapsayan karma yay kullanımı uygulamaları, detaşe ve legato tekniklerini geliştirme, vibratoya ilişkin

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

2.SINIF

IV. YARIYIL

MZ202A - Müziksel İşitme Okuma Yazma IV (2-2-3)

Akts Kredisi: 5

Tüm ölçülerde, dört ve beş diyez – bemollü tonlar ile tampere hicaz, zirgüleli hicaz, nikriz makamlarında, tek sesli ve iki sesli düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları, dominant yedili akoru ve diğer Dört sesli akorlara ilişkin uygulamaları, süs notaları, modülasyon bilgisi.

MZ204A - Piyano IV (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Teknik çalışmalar (dizi, kadans ve arpej) sürdürme. Kazanılan teknik davranışları etütlerle pekiştirme. Müzik dönemleri hakkında ayrıntılı bilgi, çalışılan parçaların dönem özellikleri. Barok, Klasik, Romantik ve Çağdaş Dönem (ulusal ve evrensel) eserlerini çalma. Çalışılan eserlerdeki tempoların, eserlerin orijinaline yakın bir tempoda çalınabilmesi için gerekli çalışmalar, bu çalışmalar sırasında metronomla çalışma disiplini kazanma. Aksak ölçülerin tanıtımı ve küçük ölçekli ulusal parçaları çalma.

MZ206A - Bireysel Çalgı IV (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Keman: Konumda öğrenilen becerileri pekiştirme, öğrenilecek yeni konumda kalıcı ve geçişli çalışmalar, martele ve staccato yay teknikleri. Farklı konumlarda kalıcı ve geçişli olarak çalma, öğrenilen teknikleri yeni konumda uygulama, martele ve staccato yay

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

3.SINIF

V. YARIYIL

MZ301A - Müziksel İşitme Okuma Yazma V (2-0-2)

Akts Kredisi: 5

Tüm ölçülerde ve tüm majör – minör tonlar ile tampere segah, hüzzam, saba makamlarında tek sesli ve iki- üç sesli, düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme ve yaratma uygulamaları; üç sesli, dört sesli, beş sesli (dominant dokuzlu) tonal akorlarla uygulamalar; Orta Çağ modları ile uygulamalar.

MZ303A - Piyano V (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Dizi, kadans ve arpej çalışmaları, pedal çalışmaları. Parmak, bilek ve önkol staccatolar için örnek çalışmalar, öğrenilen teknik davranışları içeren, değişik kaynaklardan etütler, Barok ve Klasik dönem süslemeleri eserler üzerinde uygulama. Barok Dönem polifonik yapıtlarının (prelüd, suit, envansiyon vb) tanıtımı. Klasik, Romantik ve Çağdaş dönemlerden düzeye uygun eserleri seslendirme. Okul müziği eşlikleri ve başta İstiklal Marşı olmak üzere marş eşlikleri çalışmaları.

MZ305A - Bireysel Çalgı V (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Keman: Öğrenilen teknik, bilgi ve becerileri bir yeni konumda kalıcı ve geçişli çalışmalarla pekiştirme, yeni bir konumda kalıcı ve geçişli olarak çalma, detaçe, legato, martele ve staccato yay tekniklerini yeni konumda karma olarak uygulama, öğrenilen konumları kapsayan değişik tonlardaki dizileri değişik yay teknikleriyle çalma teknik ve müzikal becerileri kapsayan düzeye uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirme.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

3.SINIF

VI. YARIYIL

MZ302A - Müziksel İşitme Okuma Yazma VI (2-0-2)

Akts Kredisi: 5

Caz müziği dizileri, 20. yüzyıl müziği ve atonalite bilgisi ve düzeye uygun ezgi okuma, yazma, çözümleme, yaratma uygulamaları; popüler müzikte ve caz müziğinde kullanılan akor şifreleri ile uygulamaları, müziksel işitme okuma öğretim yöntem ve tekniklerini kapsar.

MZ304A - Piyano VI (1-0-1)

Akts Kredisi: 2

Dizi, kadans ve arpej çalışmaları, çift ses çalışmaları (üçlü, altılı vb). Değişik teknikleri içeren düzeye uygun etütleri orijinal tempolarına yakın olarak çalma. Barok eserleri, sonat formunun tanıtımı, kolay sonatlarla çalışmalar. Farklı dönemlere ait eserleri biçimsel analizlerini yaparak çalışma ve seslendirme. Okul müziği eşlikleri.

MZ306A - Biresysel Çalgı VI (1-0-1) Akts Kredisi: 2

Keman: Teknik, bilgi ve becerileri yeni bir konumda kalıcı ve farklı konumlarda geçişli olarak pekiştirme çalışmaları, vibratonun geliştirilmesine yönelik sol el çalışmaları, spiccato yay tekniğini uygulama, öğrenilen konumları kapsayan değişik tonlardaki dizileri değişik yay teknikleriyle çalma, teknik ve müzikal becerileri kapsayan uygun ulusal ve evrensel eserler.

Violyoncel: Teknik, bilgi ve becerileri yeni bir konumda kalıcı ve geçişli olarak uygulama. Farklı konumlarda geçişli olarak çalma, vibratonun geliştirilmesine yönelik sol el

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ
LİSANS PROGRAMI

1

I. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Eğitim Giriş	2	0	2	3
ME Eğitim Psikolojisi	2	0	2	3
İK Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 1	2	0	2	3
İK Yabancı Dil 1	2	0	2	3
İK Türk Dili 1	3	0	3	5
İK Bilişim Teknolojileri	3	0	3	5
AE Batı Müziği Teori ve Uygulaması 1	2	2	3	5
AE Piyano Eğitimi 1	1	0	1	1
AE Ses Eğitimi 1	1	0	1	1
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 1	1	0	1	1
Toplam	19	2	20	30

III. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Türk Eğitim Tarihi	2	0	2	3
ME Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	2	3
ME Seçmeli 1	2	0	2	4
AE Seçmeli 1	2	0	2	4
AE Müzik Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	2	0	2	3
AE Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması 1	1	2	2	3
AE Bağlama Eğitimi 1	1	0	1	1
AE Çoksesli Koro 1	1	2	2	3
AE Armoni ve Eşikleme 1	2	0	3	3
AE Batı Müziği Tarihi	2	0	2	2
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 3	1	0	1	1
Toplam	18	4	20	30

V. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2	3
ME Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	2	3
ME Seçmeli 3	2	0	2	4
İK Seçmeli 3	2	0	2	3
AE Seçmeli 3	2	0	2	4
AE Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması 1	1	2	2	3
AE Gitar Eğitimi ve Eşikleme 1	1	0	1	1
AE Türk Halk Müziği Korusu 1	1	2	2	4
AE Orkestra - Oda Müziği 1	1	2	2	4
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 5	1	0	1	1
Toplam	15	6	18	30

VII. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Öğretmenlik Uygulaması 1	2	6	5	10
ME Okullarda Rehberlik	2	0	2	3
ME Seçmeli 5	2	0	2	4
AE Seçmeli 5	2	0	2	4
AE Orkestra - Oda Müziği 3	1	2	2	3
AE Türk Sanat Müziği Korusu 1	1	2	2	3
AE Orff Çalgıları	2	0	2	2
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 7	1	0	1	1
Toplam	13	10	18	30

Genel Toplam

	T	U	K	AKTS	SAAT	YÜZDE
ME Meslek Bilgisi	44	12	50	86	56	32
İK Genel Kültür	26	2	27	42	28	17
AE Alan Eğitimi	63	32	79	112	95	51
Toplam	133	46	156	240	179	100

II. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Eğitim Sosyolojisi	2	0	2	3
ME Eğitim Felsefesi	2	0	2	3
İK Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 2	2	0	2	3
İK Yabancı Dil 2	2	0	2	3
İK Türk Dili 2	3	0	3	5
İK Seçmeli 1	2	0	2	3
AE Batı Müziği Teori ve Uygulaması 2	2	2	3	5
AE Piyano Eğitimi 2	1	0	1	1
AE Ses Eğitimi 2	1	0	1	1
AE Müzik Kültürü	2	0	2	2
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 2	1	0	1	1
Toplam	20	2	21	30

IV. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Öğretim Teknolojileri	2	0	2	3
ME Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	2	3
ME Seçmeli 2	2	0	2	4
İK Seçmeli 2	2	0	2	3
AE Seçmeli 2	2	0	2	4
AE Müzik Öğretimi Programları	2	0	2	3
AE Türk Halk Müziği Teori ve Uygulaması 2	1	2	2	2
AE Bağlama Eğitimi 2	1	0	1	1
AE Çoksesli Koro 2	1	2	2	2
AE Armoni ve Eşikleme 2	2	0	2	2
AE Türk Müziği Tarihi	2	0	2	2
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 4	1	0	1	1
Toplam	20	4	22	30

VI. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	2	3
ME Sınıf Yönetimi	2	0	2	3
ME Seçmeli 4	2	0	2	4
İK Seçmeli 4	2	0	2	3
AE Seçmeli 4	2	0	2	4
AE Türk Sanat Müziği Teorisi ve Uygulaması 2	1	2	2	3
AE Gitar Eğitimi ve Eşikleme 2	1	0	1	1
AE Türk Halk Müziği Korusu 2	1	2	2	1
AE Orkestra - Oda Müziği 2	1	2	2	3
AE Okul Müziği Dağcı	2	0	2	3
AE Bireysel Çalgı Eğitimi 6	1	0	1	2
Toplam	17	6	20	30

VIII. Yarıyıl

Dersin Adı	T	U	K	AKTS
ME Öğretmenlik Uygulaması 2	2	6	5	10
ME Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	2	3
ME Seçmeli 6	2	0	2	4
İK Toplama Hizmet Uygulamaları	1	2	2	3
AE Seçmeli 6	2	0	2	4
AE Orkestra - Oda Müziği 4	1	2	2	3
AE Türk Sanat Müziği Korusu 2	1	2	2	3
Toplam	11	12	17	30

GK

Türk Dili 1

Yazı dili ve özellikleri; yazım ve noktalama; yazılı ve sözlü anlatımın özellikleri; paragraf oluşturma ve paragraf türleri (giriş, gelişme, sonuç paragrafları); düşünceyi geliştirme yolları (açıklama, tartışma, öyküleme, betimleme; tanımlama, örneklendirme, tanık gösterme, karşılaştırma vb. uygulamaları); metin yapısı (metnin yapısal özellikleri, giriş-gelişme-sonuç bölümleri); metinsellik özellikleri (bağlıklık, tutarlılık; amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, bilgisellik, metinlerarasılık); metin yazma (taslak oluşturma, yazma, düzeltme ve paylaşma); bilgilendirici-açıklayıcı metin yazma; öyküleyici metin yazma; betimleyici metin yazma; tartışmacı ve ikna edici metin yazma.

GK

Bilişim Teknolojileri

Bilişim teknolojileri ve bilgi-işlemsel düşünme; problem çözme kavramları ve yaklaşımları; algoritma ve akış şemaları; bilgisayar sistemleri; yazılım ve donanımla ilgili temel kavramlar; işletim sistemlerinin temelleri, güncel işletim sistemleri; dosya yönetimi; yardımcı programlar (üçüncü parti yazılımlar); kelime işlem programları; hesaplama/tablo/grafik programları; sunu programları; masaüstü yayıncılık; veri tabanı yönetim sistemleri; web tasarımı; eğitimde internet kullanımı; iletişim ve işbirliği teknolojileri; güvenli internet kullanımı; bilişim etiği ve telif hakları; bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki etkileri.

AE

Batı Müziği Teori ve Uygulaması 1

Müzikte ölçü, ritim, anahtar kavramı, aralık ve tonalite kavramı, akorların oluşumu; müziksel okuma ve yazmada kullanılan temel müzik terimleri (süre uzunluğunda yardımcı işaretler, ifadelendirme işaretleri, süslemeler, hız ve gürlük terimleri vb.); majör ve minör diziler; temel konumda akorlar; düzeyine uygun farklı tonlarda tek sesli ezgi okuma ve yazma.

AE

Piyano Eğitimi 1

Piyano çalmada temel davranışlar; parmak alıştırmaları, dizi ve kadans çalışmaları, staccato ve legato tekniği, deşifre çalışmaları, zıt yönde ve paralel dizi ile beş parmak çalışmaları; etüt ve eserlerin çalışılmasında izlenecek yöntemler; gürlük terimlerini uygulama, cümleleme ve uygulamalı çalışmalar, düzeyine uygun etüt ve eserler çalma.

AE

Ses Eğitimi 1

İnsan sesinin oluşumu, gelişimi ve bireysel ses eğitiminin müzik eğitiminde yeri ve önemi. ses ve ses organlarının yapısı, mekanizması ve fonksiyonları ile sesin oluşumu, bedensel ve zihinsel olarak şarkı söylemeye hazırlanma, gevşeme ve uyanık olma bilinci kazanma çalışmaları; doğru solunum alışkanlığının kazandırılmasına dönük alıştırmalar; sesin doğru yerde ve doğru bir entonasyonla üretilmesi ve rezonans bölgelerinde sesin doğuşkanları bakımından güçlendirilmesine yönelik alıştırmalar; okul şarkıları ve piyano eşlikli halk türkülerinden yararlanılarak dilimizin ünlü ve ünsüz-

yemek siparişi verme vb.); okuma becerileri (internet hava durumu raporları, yemek tarifi, afiş/poster metinleri vb.); yazma becerileri (kısa mesaj yazma, yazılı yol tarifi verebilme, e-posta/davetiye yazma vb.); dinleme becerileri (hava durumu raporu, yemek tarifi vb.).

GK

Türk Dili 2

Akademik dil ve yazının özellikleri; akademik yazılarda tanım, kavram ve terimlerden yararlanma; nesnel ve öznel anlatım; akademik metinlerin yapısı ve türleri (makale, rapor ve bilimsel özet vb.); iddia, önerme yazma (bir düşüncüyü doğrulama, savunma ya da karşı çıkma); bilimsel raporların ve makalelerin biçimsel özellikleri; rapor yazmanın basamakları; açıklama, tartışma, metinler arası ilişki kurma, kaynak gösterme (atıf yapma ve dipnot gösterme, kaynakça oluşturma); başlık yazma, özetleme, anahtar kelime yazma; bilimsel yazılarda dikkat edilecek etik ilkeler; akademik metin yazma uygulamaları.

AE

Batı Müziği Teori ve Uygulaması 2

Müzikte motif, cümle ve dönem kavramları, kök ve çevrilmiş akorlar, transpoze, farklı ritmik yapılar, en az iki bemollü ve iki diyezli tonlarda tek sesli ve iki sesli ezgiler okuma ve yazma.

AE

Piyano Eğitimi 2

Düzeyine uygun dizi ve kadans çalışmaları; deşifre çalışmaları, parmak değişimi uygulamaları; portato tekniği, pedal ve arpej çalışmaları; düzeye uygun etüt ve değişik döneme ait ulusal ve evrensel eserleri çalma.

AE

Ses Eğitimi 2

Sesin konuşurken ve şarkı söylerken doğru/güzel/etkili kullanılmasına ilişkin koordinasyon çalışmalarını olumlu alışkanlık hâline getirmeye yönelik uygulamalı çalışmalar; öğrencilerin bireysel ses özelliklerine uygun alıştırma (5'li, 6'lı, 8'li, arpej ve atlamalı seslerle legato ve staccato alıştırma-ları); çalışılan alıştırma ve eserleri seslendirmeden önce teknik ve müzikal analizi yapmaya ilişkin bilgi ve beceriler; sesinin bireysel özelliklerine uygun olarak, ton geçişlerinin doğal ve kolay yapılmasına ilişkin teknik çalışmalar, bu tekniklerin alıştırma ve eserlerde uygulanması; rezonans geliştirme çalışmaları; müzikaliteyi artırıcı cümleme, ifade, gürlük çalışmaları; sesini etkili ve verimli kullanabilmesine dönük yeterli düzeyde ulusal ve uluslararası eserlerden (halk türküleri, lied, arie antiche, aria, vb.) oluşan bir dağarcık seslendirme; ses genişliği, tını özelliği ile teknik ve müzikal düzeye uygun seslendirme/yorumlama etkinliklerini planlama ve gerçekleştirme.

AE

Müzik Kültürü

İnsanın ve kültürün tanımı, kültürel, sosyal ve felsefi boyutuyla müziğin doğuşu, gelişimi, "müzik" ile "kültür" kavramları, müziğin, kültür içerisinde edindiği önemli işlevler; müziğin bireysel ve toplum-

**T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI**

**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME
LİSANS PROGRAMLARI**

**Mart 1998
ANKARA**

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ YIL

I. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano I	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi I	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I	4	2	5
	Okul Çalgıları I	2	0	2
	Bireysel Ses Eğitimi I	2	0	2
	Yabancı Dil I	3	0	3
	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	0
	<i>Öğretmenlik Mesleğine Giriş</i>	3	0	3
Kredi				20

II. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano II	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi II	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi II	4	2	5
	Okul Çalgıları II	2	0	2
	Bireysel Ses Eğitimi II	2	0	2
	Yabancı Dil II	3	0	3
	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	0	0
	<i>Okul Deneyimi I</i>	1	4	3
Kredi				20

İKİNCİ YIL

III. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano III	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi III	1	0	1
	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi III	4	2	5
	Okul Çalgıları III	2	0	2
	Toplu Ses Eğitimi I	1	2	2
	Bilgisayar	2	2	3
	<i>Gelişim ve Öğrenme</i>	3	0	3
Kredi				18

IV. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano IV	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi IV	1	0	1
	Toplu Ses Eğitimi II	1	2	2
	Müzik Tarihi	2	0	2
	Okul Bandoşu	2	0	2
	Elektronik Org Eğitimi	2	0	2
	<i>Öğretimde Planlama ve Değerl.</i>	3	2	4
	Seçmeli I	3	0	3
Kredi				18

ÜÇÜNCÜ YIL

V. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano V	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi V	1	0	1
	Koro I	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği I	2	2	3
	Türk Halk Müziği	2	0	2
	Eşlik (Korepetisyon)	1	0	1
	Güncel/Popüler Müzik	2	0	2
	Müzik Kültürü	3	0	3
	<i>Öğretim Tekn. ve Mater. Geliştirme</i>	2	2	3
	Seçmeli II	2	0	2
Kredi				21

VI. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Piyano VI	2	0	2
	Bireysel Çalgı Eğitimi VI	1	0	1
	Koro II	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği II	2	2	3
	Türk Sanat Müziği	2	0	2
	<i>Sınıf Yönetimi</i>	2	2	3
	<i>Özel Öğretim Yöntemleri I</i>	2	2	3
	Seçmeli III	2	0	2
Kredi				18

DÖRDÜNCÜ YIL

VII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Bireysel Çalgı Eğitimi VII	1	0	1
	Koro III	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği III	2	2	3
	Oyun, Dans ve Müzik	2	0	2
	<i>Özel Öğretim Yöntemleri II</i>	2	2	3
	<i>Okul Deneyimi II</i>	1	4	3
	Seçmeli IV	2	0	2
Kredi				16

VIII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Bireysel Çalgı Eğitimi VIII	1	0	1
	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3
	Koro ve Yönetimi	1	2	2
	Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2
	<i>Öğretmenlik Uygulaması</i>	2	6	5
	<i>Rehberlik</i>	3	0	3
Kredi				16
TOPLAM KREDİ				147

T : Haftalık teorik ders saati.

U : Haftalık uygulama ders saati.

K : Dersin kredisi.

Öğretmenlik Formasyonu Dersi

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS TANIMLARI

Piyano I. II. III. IV. V. VI.

(2-0) 2

Piyano eğitimi ve öğretimi, müzik öğretmenliği programının temelini oluşturur. Aşamalı olarak , teknik alıştırma ve etüdler , Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri , eğitim müziği örneklerini , piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar.

Bireysel Çalgı Eğitimi I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII.

(2-0) 2

Öğrenci, beden yapısına uygun yaylı, nefesli, mızraplı-telli (uluslararası ses standartlarına uyumlu) çalgılardan birini ya da sesinin yeterliğine göre Şan dersini seçer. Bu seçim , bölüm öğretim elemanlarının ortaklaşa karar ve yardımlarıyla yapılır. Ders, aşamalı olarak teknik alıştırma ve etüdları, Türk ve Dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri bireysel gelişmeye uygun olarak çalgıya özgü literatür ile okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar.

Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I. II. III.

(4-2) 5

Bu ders, müzikte kuramsal bilgileri, işitme eğitimi ve müzik biçimlerini kapsar. Ders öğretim elemanları bu içeriğin haftalık ders saatindeki yoğunluğunu belirlerler. Ders, Türk ve Batı Müziğinde armoni-kontrpuan, müzikte stil, üslup ve tür,çeşitli yapıları ve eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma tek ve çok ses algılama, ritmik yapıları tanıma, nota çözümleme (deşifre) okuma ve yazma, müzik üretme tekniklerini kapsar.

Bireysel Ses Eğitimi I. II.*

(2-0) 2

Bu ders, Türkçe'yi doğru kullanma, nefes teknikleri ve uygulama, sesini tanıma ve doğru-etkili kullanma, ses eğitimi tekniklerine uygun olarak halk türkülerini, okul şarkılarını, Türk ve Dünya ses müziğinden değişik eserlerin seslendirilmesini kapsar.

Okul Çalgıları I. II. III.

(2-0) 2

Bu derste öğrenciler, piyano ve bireysel çalgılarının dışında Blok Flüt, Orff çalgıları, mandolin, Gitar gibi çalgılardan birini seçerler. Bu ders, okul çalgılarının eğitimde nasıl kullanılacağını, teknik özelliklerini, okul müziği doğasının uygulanmasını çalgı literatürü ile öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar.

Elektronik Org Eğitimi

(2-0) 2

Bu ders, elektronik orgların türleri, ritmik yapı ve ses özellikleriyle eğitim (okul) müziğinde kullanım teknikleri, Türk ve Dünya müziğinde kullanılabilirliği ile Literatürünü, öğrenme-öğretme yöntemlerini kapsar.

Okul Bando

(2-0) 2

Bu ders, okul bando topluluklarının hangi çalgılardan oluştuğu, organizasyonun nasıl yapıldığı, okul bando müziği örnekleri konusunu kapsar.

Toplu Ses Eğitimi I. II.

(1-2) 2

Bu ders, nefes ve yumuşama çalışmalarını, konuşma alıştırma ve toplu şarkı söyleme tekniklerini, tek ve çok sesli şarkı, türkü ve okul müziği örnekleri ile toplu ses eğitimi ilke ve yöntemlerini kapsar.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..